

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Anayasa

Tarih : 19/04/2016 Saat : Kayıt: Anayasa Stenograf : Uzman : Sayfa: 1

19 Nisan 2016 Salı
BİRİNCİ OTURUM
Açılma Saati: 15.27
BAŞKAN: Reşat PETEK (Burdur)

BAŞKAN – Evet, çok değerli milletvekili arkadaşlarım, çok değerli katılımcılar; Türkiye Büyük Millet Meclisi Anayasa alt komisyonunun 3'üncü Toplantısı'nın Birinci Oturumunu açıyorum. Hayırlı çalışmalarla vesile olmasını temenni ediyorum.

Bilindiği gibi, dün yaptığımız son oturumda Komisyonumuza “Siyasi Etik Kanun Teklifi” olarak gelen ve ismini “Türkiye Büyük Millet Meclisi Üyeliği Kanun Teklifi” olarak Komisyonumuzun değiştirdiği kanun teklifi detaylarıyla görüşülerek, bütün üyelerimizin katkılarıyla, bazı maddeleri oy birliği, bazı maddeleri de oy çokluğuyla kabul edildi, kayıtlarımıza bu şekilde geçti.

Dün toplantı bitiminde de bugün 15.15'te Komisyonumuz toplanarak uzman arkadaşlarımızın yapacağı çalışmalarda redaksiyon işlemlerinin yapılması için Komisyonumuzca tarafıma yetki verilmesi üzerine bu çalışmaları da uzman arkadaşlarımızla birlikte yaptık. Şu anda son hâlini yansıda sizlere göstermek suretiyle bir gözden geçirip tamamı üzerinde de görüşleri aldıktan sonra alt komisyonumuzun çalışmasını bugün tamamlayarak Anayasa Komisyonu Başkanlığına teslim etmek üzere toplanmış bulunuyoruz. Hayırlı uğurlu olsun diyelim.

ABDURRAHMAN ÖZ (Aydın) – Sayın Başkanım, ben müsaade istesem. Ben sadece sözüm gereği geldim. Biz Akseray'dan geldik, İlnur Hanım'ın babasının cenazesinden. Dört beş saattir dışarıdayız. Bir işim var. Nasıl olsa işlem bitti, ben imzayı atarım. Yani kusura bakmazsanız ben öyle yapayım.

BAŞKAN – Takdir sizin.

ABDURRAHMAN ÖZ (Aydın) – Yani gelmiş olmak adına, söz verdiğim için geldim. Zaten yapılacak bir şey olursa...

BAŞKAN – Şimdi, sanıyorum çok uzayacak bir durum yok, hem Genel Kurul var. Onun için, eğer çok kısa bir şey yaparsak son durumdan...

Evet, ekranda arkadaşlar...

MURAT EMİR (Ankara) – Başkanım, ben kısa bir söz alabilir miyim?

BAŞKAN – Evet, buyurun Murat Bey.

MURAT EMİR (Ankara) – Şimdi, tabii, biraz önce Mehmet Bey'in bir sevincini paylaştık. Tabii, paylaşmak önemli ama keşke bu kanunun son hâlini de birkaç saat öncesinden paylaşabilmiş olsaydık çünkü biz şimdi bunu burada göreceğiz. Dolayısıyla, bunu bu hızda, bu tempoda ve sadece...

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Bizler de burada görüyoruz, hakikaten yani.

MURAT EMİR (Ankara) – Ama bu sizin için de o zaman bir eksiklik yani hepimiz için...

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Görüştüğümüz bir şeydi.

MURAT EMİR (Ankara) – Görüştük ama bu en azından birkaç saat önceden bizim değerlendirmemize açılmış olsaydı bizim daha ayrıntılı bakma ve bunun üzerinde daha hızlı, en azından, çalışma yapma ve görüş bildirme olanağımız olurdu. Bu nedenle, bunun bir eksiklik olarak kayıtlara geçmesini arz ediyoruz.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

O zaman kısa bir açıklama yapayım: Zaten, biliyorsunuz, madde içeriklerinde oynamalar yok. Redaksiyon anlamında ve Komisyonumuzun dün oy birliğiyle de tarafıma verdiği yetkiyle beraber, yazımla ilgili böyle bir düzenleme yapmış olduk. Onun için, yeni bir metinle karşı karşıya değiliz. Yoksa, bu eleştiri haklı olur ve önceden inceleme imkânı olsa çok daha iyi olur, o konuda görüşünüze katılıyorum ama şimdi göreceksiniz, sanıyorum, üzeri çizili olarak da hususlar zaten dikkate sunulacak. O şekilde redaksiyon çalışması yapıldı. Onda bir tereddüt olmasın.

MURAT EMİR (Ankara) – Şu anda birer fotokopi alma olanağımız var mıdır acaba? Yazılı bir şey olsun elimizde de üzerinde en azından şey yaparız.

BAŞKAN – Hemen arkadaşlarımız yardımcı olsunlar.

MUHARREM ERKEK (Çanakkale) – Zaten çok uzun değil.

BAŞKAN – 16 madde ama 17 madde oluyor yürürlük maddesiyle.

Evet, burada, katılamayan Milliyetçi Hareket Partisi temsilcisi arkadaşımız Mehmet Parsak Bey'in de çocuğunun olması nedeniyle mazeretli olduğu ve hep birlikte, çocuğuna hayırlı ömürler dilediğimizi de kayıtlara geçirmiş olalım.

MUHARREM ERKEK (Çanakkale) – Babalara da doğum izni var mı bizim mevzuatta?

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Var.

BAŞKAN – Evet, gördüğünüz gibi arkadaşlar, Siyasi Etik Kanunu Teklifi'yle ilgili kurulan Anayasa alt komisyonunun kabul ettiği metin taslağı, Türkiye Büyük Millet Meclisi Üyeliği Etik Kanunu Teklifi.

Uygun görürseniz ben okuyarak gideceğim, hem ben okurken, sizler de dinlerken kulağınızı tırmalayan düşük cümle veya yanlışlık olan husus varsa müdahil olursanız sevinirim.

“Amaç ve kapsam

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Anayasa

Tarih : 19/04/2016 Saat : Kayıt: Anayasa Stenograf : Uzman : Sayfa: 2

MADDE 1- (1) Bu Kanunun amacı; Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeliği ile bağdaşmayan görev ve işler ile etik davranış ilkelerinin belirlenmesi ve Türkiye Büyük Millet Meclisinde bu amaçla oluşturulacak Komisyon ve kurulların görev, yetki, çalışma usul ve esaslarının düzenlenmesidir.

(2) Bakanlar Kurulu üyeleri, milletvekilliği görevinden kaynaklanan haller bakımından bu Kanun hükümlerine tabidir.”

Hiçbir değişiklik yok, çünkü kabul ettiğimiz metin.

YASAMA UZMANI A. HALUK KURNAZ – Başkanım, aslında tekrar oylayıp geçsek...

BAŞKAN – Gerek yok ki. Sadece redaksiyon yaptığımız yeri yapacağız.

MURAT EMİR (Ankara) – Gerek yok.

BAŞKAN – “Tanımlar

MADDE 2- (1) Bu Kanunda geçen...” Buraya bir, çünkü yine, prensip olarak kabul ettiğimiz ve düzenleme yetkisini vermiş olduğunuz, grubu olmayan siyasi partiler ve bağımsızlarla ilgili olarak hazırladığımız maddeye “Karma Etik Kurulu” başlığını verdik. Dolayısıyla tanımlara da bunu ilave etmiş olduk.

“a) Karma Etik Kurulu: Türkiye Büyük Millet Meclisinde grubu bulunan bir siyasi partiye mensup olmayan milletvekilleriyle ilgili başvuruları inceleyen Kurulu...” Burada herhâlde bağımsızları da alıyor mu?

YASAMA UZMANI A. HALUK KURNAZ – “Grubu olmayan” deyince.

BAŞKAN – Ha, “grubu olmayan” deyince, tamam, alıyor.

MURAT EMİR (Ankara) – Burada, (e) bendinde “...sıfatına haiz olanları...” demek gerekmez mi?

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – “Sıfatını”, Türkçe olarak doğru olan o.

BAŞKAN – “b) Komisyon: Türkiye Büyük Millet Meclisi Üyeliği Etik Komisyonunu,

c) Kurul: TBMM’de temsil edilen siyasi parti grupları bünyesinde oluşturulan siyasi parti grubu etik kurullarını,

ç) TBMM: Türkiye Büyük Millet Meclisini...”

MURAT EMİR (Ankara) – “Tanımlar ve kısaltmalar” demiştik.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Kısaltmalar kullanılmıyor. Onu teknik olarak arkadaşlarımız da...

BAŞKAN – Dün çıkarmıştık onu da Murat Bey.

MURAT EMİR (Ankara) – Çıkarttık mı sonra?

BAŞKAN – Çıkarttık sonunda.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Yani teknik açıdan öyle “kısaltmalar” tabiri kanunda geçmedi hiç.

BAŞKAN – “d) TBMM üyesi: Mevcut yasama dönemi içinde milletvekili sıfatını haiz olanları, ifade eder.”

Evet, burada sadece işaretli kısım bir ilave yapılmış oldu arkadaşlar.

Katkı alacağımızda arkadaşlarımızdan düğmeye basmalarını istirham ederiz.

Devam ediyoruz.

“Etik davranış ilkeleri

MADDE 3- (1) TBMM üyeleri görevlerini yerine getirirken;

a) TBMM üyesi sıfatını kullanarak, kendilerine, yakınlarına veya üçüncü kişilere haksız menfaat sağlamaya yönelik davranışlarda bulunamazlar,

b) Adalet, eşitlik, dürüstlük ve objektiflik ilkelerini gözetirler,

c) Kendilerine tahsis olunan kamu imkânlarını amacına uygun olarak kullanmaya özen gösterirler,

ç) Açık, şeffaf ve erişilebilir olurlar,

d) Hesap verebilirliği ve genel yararı gözetirler,

e) Kişisel çıkarlarıyla genel yarar arasında bir çatışma olduğunda genel yarara uygun hareket ederler, uygun davranırlar,”

YASAMA UZMANI A. HALUK KURNAZ – Adalet Bakanlığının bir şeyi var.

BAŞKAN – Evet, Adalet Bakanlığının. Üst üste “hareket eder, hareket eder” deniyor. Eğer komisyon da uygun görürse “hareket ederler” yerine “uygun davranırlar” daha münasiptir derler. Burada ikinci “hareket ederler” tekrar olmasın diye “uygun davranırlar”... Düzeltiliyoruz onu.

Yani kelime hazineleri bu kadar düşük müydü de hep “hareket ederler”...

“f) Yasama faaliyetlerini etkilemek amacıyla, kendileri nezdinde yapılan girişimler hususunda açıklık ve şeffaflığa uygun hareket ederler.”

Yani onu o zaman da görüştük de biraz uysun herkes, uygun hareket etsin yani sadece “dikkat eder” deyip geçmesin diye böyle kabul edildi biliyorsunuz.

“Beyan yükümlülüğü

MADDE 4- (1) TBMM üyeleri, 19/4/1990 tarihli ve 3628 sayılı Mal Bildiriminde Bulunulması, Rüşvet ve Yolsuzluklarla Mücadele Kanunu hükümlerine göre mal bildiriminde bulunurlar. Bu bildirim takip eden ikinci yılın sonunda yenilenir.

(2) TBMM üyeleri, aşağıdaki hususları TBMM Başkanlığına beyan ederler:

a) Bu Kanunun 9 uncu maddesinin kapsamı dışında kalan görev ve işler.

YASAMA UZMANI A. HALUK KURNAZ – Burası Başkanım, Adalet Bakanlığının bir önerisi, diyor ki...

BAŞKAN – “İşler” yerine “görevi” mi...

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Anayasa

Tarih : 19/04/2016 Saat : Kayıt: Anayasa Stenograf : Uzman : Sayfa: 3

YASAMA UZMANI A. HALUK KURNAZ – “‘Görev ve işler’ diyelim.” diyor.

BAŞKAN – Madde 3’e bir döner misin Haluk Bey, madde 3/(f).

Buyurun Murat Bey.

MURAT EMİR (Ankara) – Burada “açıklığa ve şeffaflığa uygun hareket ederler” denmesi daha uygun olmaz mı, “açıklığa ve şeffaflığa” yani?

BAŞKAN – “Yapılan girişimler hususunda açıklık ve şeffaflık” derken “açıklığa ve şeffaflığa” öyle mi?

MURAT EMİR (Ankara) – Evet.

BAŞKAN – Acaba yazım açısından...

ZEKERİYA BİRKAN (Bursa) – Anlam değişmiyorsa...

BAŞKAN – Anlam aynı da...

Eğer “açıklığa” daha uygunsa hani dil yazım açısından...

MURAT EMİR (Ankara) – Sanki daha uygun gibi görünüyor bana.

BAŞKAN – Peki.

“Açıklığa ve şeffaflığa uygun hareket ederler.”

“Beyan yükümlülüğü

MADDE 4-...”

YASAMA UZMANI A. HALUK KURNAZ – Şu “görev ve işler”...

BAŞKAN – Evet, “görev ve işler” konusu. Bu “görev ve”yi ilave yaptık arkadaşlar yani bu bir anlam bütünlüğü bakımından, bir de 9’uncu maddenin kapsamında olanların hepsi iş değil, görev de var. Dolayısıyla “görev ve işler” olarak ifade edelim diye Adalet Bakanlığı temsilcisi arkadaşımız onu...

ZEKERİYA BİRKAN (Bursa) – Bazen görev de olabilir, bazen...

BAŞKAN – Evet.

“b) Yasama faaliyetleriyle ilgili olarak kendileri açısından çıkar çatışması oluşturan veya oluşturma ihtimali bulunan durumlar.”

“Hediye kabul etme” başlık.

Yine, dün teklife ilave kabul ettiğimiz yerleri kırmızıyla yazmış oraya arkadaşlar, onlar yeni bir ilave değil.

“MADDE 5- (1) TBMM üyeleri; gerçek veya tüzel kişilerden TBMM Başkanlığı tarafından Komisyonun görüşü alınarak çıkarılan yönetmelikte belirlenen usul ve esaslara aykırı hediye veya menfaati kabul edemez.

(2) TBMM üyeleri; milletlerarası protokol, mücemele veya nezaket ilkeleri uyarınca, yabancı devletlerden, milletlerarası kuruluşlardan, sair milletlerarası hukuk tüzel kişiliklerinden, kabul ettikleri tarih itibarıyla 3628 sayılı Kanunun 3 üncü maddesinde belirlenen değeri aşan hediye veya bağış niteliğinde eşya kabul etmeleri durumunda, bunları kabul ettikleri tarihten itibaren bir ay içinde TBMM Başkanlığına teslim ederler.

(3) Kişisel başarılar nedeniyle alınan ödüller bu madde kapsamı dışındadır.”

YASAMA UZMANI A. HALUK KURNAZ – Aslında Başkanım, ödül hediye olarak kabul edilebilir bir şey.

ZEKERİYA BİRKAN (Bursa) – Sayın Başkanım, buna “ödül ve hediye” diyelim mi?

BAŞKAN – Yok yok.

MURAT EMİR (Ankara) – “Hediye” dediğimiz anda... Bakın, anımsar mısınız, dün biz dedik ki: “Kişisel başarı nedir, bunu tanımlamak gerekir.” Siz ödül deyince...

BAŞKAN – “Ödül” dedik, evet. Ödül zaten...

MURAT EMİR (Ankara) – Hediye olunca başka bir yere gider o artık. Ödül.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Sportif, bilimsel...

ZEKERİYA BİRKAN (Bursa) – Neyse, yeter ki alsınlar ağabey ya.

MURAT EMİR (Ankara) – Yo, almasın yani...

ZEKERİYA BİRKAN (Bursa) – Alsın ya. Şimdi adam legal almış. Bir milletvekili bizden...

MURAT EMİR (Ankara) – Ödül ama o, ödül o. Nitekim alacaklar da zaten, merak etme.

BAŞKAN – Ayrıca, zaten bunu görüşerek kabul ettik.

“Siyasi parti grubu etik kurulları

MADDE 6- (1) Siyasi parti grupları, kendi milletvekilleri arasından en az beş, en fazla dokuz olmak üzere kurul üyelerini belirler ve TBMM Başkanlığına bildirirler. Kurullar için, bir yasama döneminde iki seçim yapılır. İlk devre için seçilenlerin görev süresi iki yıldır. İkinci devre için seçilenlerin görev süresi yasama döneminin sonuna kadar devam eder.”

YASAMA UZMANI A. HALUK KURNAZ – Sadece burada bir iki kelimenin yerini değiştirdik.

BAŞKAN – Ama ilave bir şey yapılmadı.

YASAMA UZMANI A. HALUK KURNAZ – Yok yok.

BAŞKAN – Evet.

“(2) Siyasi parti grubu etik kurulları, 8 inci madde kapsamında yetkisine giren konuları incelemek ve bu Kanunun 3 üncü maddesinde düzenlenen etik davranış ilkeleri çerçevesinde bunları karara bağlamakla görevli ve yetkilidir.”

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Anayasa

Tarih : 19/04/2016 Saat : Kayıt: Anayasa Stenograf : Uzman : Sayfa: 4

Evet, bu madde dün verilen yetki kapsamında içeriği itibarıyla kabul edip düzenlemesini yapmamız istenen maddeydi, bunu da yaptık arkadaşlar.

“Karma Etik Kurulu

MADDE 7- (1) Başvuru tarihi itibarıyla TBMM’de grubu bulunan bir siyasi partiye mensup olmayan TBMM üyeleri hakkındaki başvurular, TBMM Başkanının bildirimi üzerine, Komisyon, Dilekçe Komisyonu, Plan ve Bütçe Komisyonu, Bakanlar Kurulu ve TBMM Başkanlık Divanı üyesi olmayan TBMM üyeleri arasından Genel Kurulda yapılacak ad çekme suretiyle belirlenecek beş üyeden oluşan Karma Etik Kurulu tarafından incelenir ve karara bağlanır. Karma Etik Kurulu için bir yasama döneminde iki ad çekimi yapılır. İlk devre için belirlenen üyelerin görev süresi iki yıldır, ikinci devre için belirlenenlerin görev süresi ise yasama döneminin sonuna kadar devam eder.”

Burada kuraya girmeyecekleri belirledik arkadaşlar dikkat ederseniz. Evet, buradaki Bakanlar Kurulu üyeleri, Bütçe Komisyonu, Dilekçe Komisyonu...

YASAMA UZMANI A. HALUK KURNAZ – Dilekçe ve Plan Bütçe Komisyonu İç Tüzük’te olan bir hüküm yani. Bu komisyona üye olanlar başka bir komisyona üye olamaz.

BAŞKAN – “Olamaz” diye, değil mi?

YASAMA UZMANI A. HALUK KURNAZ – Bakanlar Kurulu ve Başkanlık Divanı...

ZEKERİYA BİRKAN (Bursa) – Yalnız Başkanım, şey var orada eksik olan: “Karma Etik Kurulu Başkanı ve Başkan Vekili”...

YASAMA UZMANI A. HALUK KURNAZ – Orada sadece başkan var...

ZEKERİYA BİRKAN (Bursa) – Ha, tamam, başkan var...

BAŞKAN – Yani “komisyon üyeleri” desek milletvekili kalmıyor. Çünkü hemen hemen herkes bir komisyon üyesi, o zaman komisyon üyesi kalmıyor.

“(2) Karma Etik Kurulu başkanı, üyeler tarafından toplantıya katılan üyelerin...”

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – “Üyeler tarafından ve” olması lazım orada.

BAŞKAN – “...üyeler tarafından toplantıya katılan üyelerin salt çoğunluğuyla seçilir.”

Yok, hayır.

MUHARREM ERKEK (Çanakkale) – “Üyeler tarafından” ve...

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Üyeler tarafından”ı çıkartmak lazım. Toplantıya katılan üyelerin salt çoğunluğuyla seçilir.

BAŞKAN – Orada bir tekrar gözüküyor, değil mi Muharrem Bey?

Şurada, 2’de...

YASAMA UZMANI A. HALUK KURNAZ – Başkanım, bir şey daha söylüyor arkadaşlar.

BAŞKAN – Evet, hangisinde? (1)’inci fıkrayla ilgili mi?

YASAMA UZMANI A. HALUK KURNAZ – Evet, evet.

Şimdi, ad çekmeyle belirlensek Genel Kurul...

BAŞKAN – İsterseniz sizinkini de açalım madem.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Kayıtlara geçsin.

BAŞKAN - Uzmanlarımızdan görüş geldi, onu bir değerlendirelim.

YASAMA UZMANI A. HALUK KURNAZ - Arkadaşlar bakmışlar İç Tüzük çerçevesinde. “İlk devre için belirlenen görev süresi iki yıldır.” diye bir şey yazarsak seçimle belirlenen yukarıdakilerle bir... “İki dönem için belirlenir.” kelimesini kullanalım yani seçimle değil de ilk devre için belirlenen üyeler... Seçim olmasın çünkü ad çekme usulü olacağı için “İki dönem için belirlenir.” ifadesi kullanalım.

BAŞKAN – “İlk devre için belirlenen üyelerin görev süresi iki yıldır.” Bunu mu değiştirelim diyorsunuz?

YASAMA UZMANI A. HALUK KURNAZ – “Seçimle” kelimesini ortadan kaldıracak bir şey. Ad çekme suretiyle olacağı için...

BAŞKAN – Şimdi şurada hangisini söylüyorsunuz? Bir izah edin bize.

YASAMA UZMANI ALPER AYDİLEK – Normalde İç Tüzük’te “seçim yapılır” ifadesinin görüldüğü yerlerde, olduğu yerlerde Genel Kurulun onayına sunuluyor. Bu, bağımsızlara ilişkin oluşturulan kurulu belirlerken orada “ad çekme suretiyle” dediğimiz için ad çekme suretiyle belirleniyor, bir seçim yapılmıyor ancak siyasi partiler ve Türkiye Büyük Millet Meclisi Etik Komisyonunda “İki seçim yapılır.” ifadesi kullanılıyor. Burada belki bu ifade daha sonra bu siyasi partilerin bildirdikleri kişilerin Genel Kurulun onayına sunulması gerekiyor gibi anlaşılabilir. Hani, netlik kazandırmakta fayda olacağını... Meclisin işleyiş açısından.

BAŞKAN – Teklifiniz nasıl bir şey olsun?

YASAMA UZMANI ALPER AYDİLEK – “İki kere belirlenir.” veya “İki kere oluşturulur.” gibi bir ifade kullanılabilir.

BAŞKAN – Şimdi şöyle demişiz Karma Etik Kurulu için: “Bir yasama döneminde iki ad çekimi yapılır.” demişiz. “İlk devre için belirlenen üyelerin görev süresi iki yıldır, ikinci devre için belirlenenlerin görev süresi ise yasama döneminin sonuna kadar devam eder.”

YASAMA UZMANI ALPER AYDİLEK - Onda bir sorun yok Başkanım, diğer şey için söylüyorum.

ZEKERİYA BİRKAN (Bursa) – Çok özür dilerim, buradaki sorun şu mu?

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Anayasa

Tarih : 19/04/2016 Saat : Kayıt: Anayasa Stenograf : Uzman : Sayfa: 5

BAŞKAN – Evet Zekeriya Bey, buyurun.

ZEKERİYA BİRKAN (Bursa) – Yani ad çekmenin bir seçim olmadığını, daha sonra bu adı çekilenlerin Genel Kurulun onayına sunulması gerektiğini mi söylüyorsunuz.

YASAMA UZMANI ALPER AYDİLEK – Efendim, ad çekme usulünde sıkıntı yok. 6'ncı madde ve daha sonra Etik Komisyonu ile ilgili maddelerde şöyle kullanılıyor ifade: “Kurullar için bir yasama döneminde iki seçim yapılır.” Zaten bağımsızlar için olan da “Ad çekme usulüyle yapılır.” dendi. Onda bir sorun yok, ad çekme usulüyle yapılıyor, bitiyor.

ZEKERİYA BİRKAN (Bursa) – Sen diyorsun ki seçim burada bir defa olmuş oluyor.

YASAMA UZMANI ALPER AYDİLEK – Yok. Şimdi, üç tane ayrı usul var efendim, birisi siyasi parti grupları etik kurulları için, birisi bağımsızlar için olan için. Netleştirilirse, daha sonra uygulamada çünkü bu çok tartışılıyor Kanunlarda nasıl yapılacak diye. Öyle olduğunu söylersiniz öyle uygulanır.

ZEKERİYA BİRKAN (Bursa) – Net değil mi bizim yazdığımız madde ya?

BAŞKAN - Teklifin var mı, nasıl bir şey?

YASAMA UZMANI ALPER AYDİLEK - Yani bu seçimin Genel Kurulun onayına sunulmayacağı tutanaklara da geçirilirse, yorum olarak buradan yola çıkabilir ya da...

YASAMA UZMANI A. HALUK KURNAZ – Ad çekme dedikten sonra bir daha belirlenen kişilerin Genel Kurulun bilgisine ya da onayına sunulmasına gerek olmayacağını ifade ederseniz...

BAŞKAN - Ama ad çekimiyle yapılır. Şimdi diyoruz ki...

YASAMA UZMANI ALPER AYDİLEK - Bir önceki madde efendim.

BAŞKAN - Siz 6'yı mı diyorsunuz?

YASAMA UZMANI ALPER AYDİLEK - 6 ve bir sonraki yeni 8'nci madde yani komisyonla ilgili olan.

BAŞKAN – Şimdi, madde 6 siyasi parti grubu etik kurulları, orada mı diyorsunuz siz?

YASAMA UZMANI ALPER AYDİLEK - Bir onda, bir de Türkiye Büyük Millet Meclisi Etik Komisyonu.

BAŞKAN – “Burada iki seçim yapılır, ilk devre için seçilenlerin görev süresi iki yıldır, ikinci devre için seçilenlerin görev süresi yasama döneminin sonuna kadar devam eder.” Burada bir sorun var mı?

YASAMA UZMANI ALPER AYDİLEK – “Seçim yapılır.” ifadesinin tekrar Genel Kurulun onayına sunulması anlamına gelebileceğini söylüyorum Başkanım.

BAŞKAN – Ama Genel Kurulun onayını gerektirecek hiçbir cümle burada göremiyorum ben.

ZEKERİYA BİRKAN (Bursa) – Başkanım, o zaman şöyle yapalım: İki seçim yapılır değil de “İki kez ad çekilir.” diyelim.

BAŞKAN – Uzman arkadaşımızın merakını biz anlayamadık ya da.

YASAMA UZMANI ALPER AYDİLEK – Normal komisyonlar için seçim yapıldığı zaman...

MUHARREM ERKEK (Çanakkale) – “Siyasi parti grubu etik kurulları için seçim yapılır.” diyor. Yaptık, yaparsak Genel Kurulun onayına mı sunacağız?

BAŞKAN – Uzman arkadaşımız, problem nerede olduğunu ben anlayamadım.

YASAMA UZMANI ALPER AYDİLEK – Şimdi efendim “Türkiye Büyük Millet Meclisi Üyeliği Etik Komisyonu” başlıklı, şimdiki yeni yapıda 8'inci madde sanırım.

BAŞKAN – Henüz 7, görülüyor burada.

YASAMA UZMANI ALPER AYDİLEK – Üçüncü fıkrasında “Komisyon için bir yasama döneminde iki seçim yapılır. İlk seçilenlerin görev süresi iki yıldır, ikinci devre için seçilenlerin görev süresi yasama döneminin sonuna kadar devam eder.” ifadesi var. Bu, Anayasa'daki Başkanlık Divanı için ve İç Tüzük'teki komisyonların seçilme usulüyle aynı, oradan alınmış bir cümle. Normalde biz Türkiye Büyük Millet Meclisi ihtisas komisyonlarını seçerken partiler adaylarını bildiriyor, Genel Kurul da bunu oyluyor. Orada şöyle bir hüküm var: Bunların Genel Kurulda işaret oyuna sunulacağına ilişkin bir hüküm var. Şimdi burada “seçim yapılır” dendiği için bir hüküm olmamasına rağmen, uygulanacak İç Tüzük de bizim İç Tüzük'ümüz olduğu için, bu partiler komisyona üyelerini bildirdiği zaman bunun Genel Kurulun onayına sunulup sunulmayacağı hususunun...

MUHARREM ERKEK (Çanakkale) – İç Tüzük ne diyorsa o olacak.

YASAMA UZMANI ALPER AYDİLEK – Yani efendim, şimdi, aday bildiriliyor orada, normal komisyonlarda, Genel Kurul oyluyor. Şimdi burada eğer kastedilen bu değilse, hani en azından bu olmadığı söylenirse yorumlanırken bu madde daha sonra o şekilde yorumlanır, onu ifade etmeye çalıştım.

BAŞKAN – Ben anladım şu anda endişeyi.

MUHARREM ERKEK (Çanakkale) – Mesela Genel Kurulun onayına da tabi olabilir, ne sakıncası var?

BAŞKAN - Hani uygulamada şu oluyor ya Tüzük'te: Diyelim ki AK PARTİ komisyona üyeliklerini kendi seçiyor ama Genel Kurula bildiriyor, Genel Kurulda oyluyoruz AK PARTİ'nin Anayasa Komisyonu üyeleri, Cumhuriyet Halk Partisinin Anayasa Komisyonu üyeleri. Yani o şekilde, komisyonlarda olduğu gibi Etik Kurulda da seçtikten sonra Genel Kurulun onayına sunulacak gibi bir şey anlaşılırsa tereddüt olur diyorsunuz. Doğru mu?

YASAMA UZMANI ALPER AYDİLEK – Aynen, o tereddüdü ortadan kaldırmak için efendim.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Öneriniz var mı peki bu konuyla ilgili, oradaki ibareye ilişkin?

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Anayasa

Tarih : 19/04/2016 Saat :

Kayıt: Anayasa

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 6

YASAMA UZMANI ALPER AYDİLEK – İbareyi değiştirmemiz gerekmez ama komisyonun niyetinin bu olduğu tutanaklara geçerse arkadaşlar çalışırken...

BAŞKAN – O zaman tutanaklara şu geçsin: Burada biz, gerek siyasi parti grubu etik kurulları gerek Karma Etik Kurulu seçimiyle ilgili maddenin sarahaten ifadesinden anlaşıldığı üzere özellikle siyasi parti etik kurullarının partilerinin kendi iç faaliyeti olduğunu komisyonumuz düşünmektedir. Tamamen parti içi gruplar belirler. Bunun ayrıca Genel Kurula onaya sunulmasına gerek olmadığını kabul etmekteyiz kurul olarak.

MUHARREM ERKEK (Çanakkale) – İç Tüzük gereğince Meclis Etik Komisyonunun Genel Kurulun onayına sunulması gerekir diye düşünüyorum.

BAŞKAN – Zaten Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeliği etik komisyonu tek tek parti grupları değil şeyde seçildiği için, bildirilenler yine komisyon olduğu için partiler üyelerini bildirdikten sonra Meclis Genel Kuruluna sunulmakta ve onaylanmaktadır. Buna dair de tereddütleri gidermek bakımından, kayıtlara geçsin diye bu hususu Komisyon olarak belirtiyoruz.

Karma Etik Kurulu da -burada etik kurulu, adı üzerinde, komisyon değildir- sadece grubu bulunan bir siyasi partiye mensup olmayan üyeler hakkında bir düzenleme olduğu için, Meclisteki Genel Kurulda ad çekme suretiyle kanun hükümlerine göre yapıldığı için ayrıca zaten Mecliste yapılan bir faaliyeti tekrar oylama gibi bir durum söz konusu değildir, ad çekmek suretiyle belirlenmiş olur.

MUHARREM ERKEK (Çanakkale) - Teşekkür ederiz.

BAŞKAN – Evet, ben teşekkür ediyorum.

Karma Etik Kurulu 2'nci madde: "Karma Etik Kurulu Başkanı üyeler tarafından toplantıya katılan üyelerin salt çoğunluğuyla seçilir."

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) - İlk metinde "ve" düşmüş. "Üyeler tarafından ve..." şeklinde ilk metinde de.

BAŞKAN - Ama "ve"nin burada yeri yok değil mi?

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) - Şöyle olabilir: "Karma Etik Kurulu Başkanı toplantıya katılan üyelerin salt çoğunluğuyla seçilir." Bu şekilde olabilir veya...

BAŞKAN – Evet, iki defa "üyeler tarafından" demeyelim.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Şöyle: "Karma Etik Kurulu Başkanı üyeler tarafından ve toplantıya katılan üyelerin salt çoğunluğuyla seçilir." Yani bize gelen metin bu şekildeydi. O "ve" unutulmuş orada yazılırken. Üyeler tarafından "ve" kalkabilir. "Karma Etik Kurulu Başkanı toplantıya katılan üyelerin salt çoğunluğuyla seçilir." Tamam.

MURAT EMİR (Ankara) - Bir de yukarıdaki bir cümlede bir sorun var. "Karma Etik Kurulu için bir yasama döneminde iki ad çekimi yapılır." diyor. Yani burada bir beş çektik, bir beş daha çekeceğiz.

BAŞKAN – Tabii tabii.

MURAT EMİR (Ankara) – Dolayısıyla "iki ad" dediğiniz zaman bir, iki. Yani buraya iki kez ad çekimi yapılır...

BAŞKAN – Veya iki dönem mi, öyle mi diyorsunuz?

MURAT EMİR (Ankara) – "İki dönem için ayrı ayrı çekim yapılır." denebilir.

BAŞKAN – Evet, evet.

MURAT EMİR (Ankara) – İki dönem için ayrı ayrı çekim yapılır.

ZEKERİYA BİRKAN (Bursa) – Devamındaki açıklıyor ama biz buraya yazarsak daha iyi olur.

MURAT EMİR (Ankara) – Yani ama iki ad, birinde beş ad çekilir, birinde iki ad çekilir.

ZEKERİYA BİRKAN (Bursa) – İki dönem, iki kez...

YASAMA UZMANI A. HALUK KURNAZ – Bir de yedek olması gerekiyor mu?

BAŞKAN – Yok.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – "İki defa" desek. "Defa" kullanılıyor genelde.

ZEKERİYA BİRKAN (Bursa) – İki dönem için ayrı ayrı ad çekimi yapılır ya da her bir dönem için ayrı ayrı ad çekilir.

BAŞKAN – İki ad çekimi yapılır. Bakın hemen diyoruz ki: İlk devre için belirlenen üyelerin...

ZEKERİYA BİRKAN (Bursa) – Devamı açıklıyor.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – İki defa ad çekme, iki defa.

BAŞKAN – Peki, (2)'yi düzelttik mi? "Karma Etik Kurulu Başkanı, toplantıya katılan üyelerin salt çoğunluğuyla seçilir."

Peki arkadaşlar, burada benim tereddüdüm, Karma Etik Kurulu üyelerini seçtik Genel Kurulda. İlk toplantıyı Karma Etik Kurulu nasıl yapacak?

YASAMA UZMANI A. HALUK KURNAZ – O, Yönetmelikte belirlenecek.

BAŞKAN – Yönetmelikte belirlenecek, doğru.

"(3) Karma Etik Kurulu, yaptığı değerlendirme sonucu etik davranış ilkelerine aykırılık bulunup bulunmadığı yönündeki kararını ilgili TBMM üyesine ve TBMM Başkanlığına bildirir. İlgili TBMM üyesi veya gerek görmesi halinde TBMM Başkanı, Karma Etik Kurulunun kararının kendilerine bildirilmesinden itibaren on beş gün içinde kararı itiraz yoluyla Komisyona götürebilir. Komisyonun itiraz üzerine verdiği kararlar ile Karma Etik Kurulunun süresi içinde itiraz edilmeyen kararları kesindir."

ZEKERİYA BİRKAN (Bursa) – Bu, zaten genel uygulama.

BAŞKAN – Evet.

YASAMA UZMANI A. HALUK KURNAZ – Belki yedek...

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Anayasa

Tarih : 19/04/2016 Saat : Kayıt: Anayasa Stenograf : Uzman : Sayfa: 7

- BAŞKAN – Yeni madde olarak, verilen yetki kapsamında...
- ZEKERİYA BİRKAN (Bursa) – O yönetmelikle belirlenir.
- YASAMA UZMANI A. HALUK KURNAZ – Yedek ama koyamaz oraya.
- ZEKERİYA BİRKAN (Bursa) – Etik Kurulu Karma Komisyonunun yedek üyesi diyor. Niye?
- MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Başkasına koymuyoruz ki yedek üye zaten.
- YASAMA UZMANI A. HALUK KURNAZ – Bu iş zaten geçici olacağı için biri kabul etmez, şey yapmaz.
- MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Ama kabul etmeme diye bir şeyin olmaması... Ad çekince görev yani.
- BAŞKAN – Tüzük'e göre yani üyelikten bir türlü istifa ederse...
- MUHARREM ERKEK (Çanakkale) – Mazeret varsa Başkanlık onun yerine bir daha...
- MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Bir daha çeker yani, tekrar bir daha çeker.
- BAŞKAN – Sistem belli.
- ZEKERİYA BİRKAN (Bursa) – Hayattaki her şeyi kanunla dolduramayız biz değil mi Murat Bey?
- MURAT EMİR (Ankara) – Evet.
- BAŞKAN – Arkadaşlar, bu maddeyi başlığıyla birlikte, "Karma Etik Kurulu" başlığıyla birlikte, yine dediğim gibi dün verilen yetki kapsamında yazdık, hazırladık, şimdi okuduk, üzerinde müzakere ettik, başka söyleyeceğiniz bir şey yoksa oya sunalım.
- MURAT EMİR (Ankara) – Yok.
- BAŞKAN – Evet, kabul edenler... Kabul edilmiştir oy birliğiyle.
- Çok teşekkür ederiz.
- MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Maddeler teselsül edecek. Bir de o zaman...
- BAŞKAN – Numaralar buna göre...
- YASAMA UZMANI A. HALUK KURNAZ – Bizim burada yaptığımız şey, diğer bent olarak düzenlenmişti, şimdi biz bunu madde olarak...
- BAŞKAN – Madde olarak düzenledik. Maddelerin teselsül edip numaraların buna göre alınmasını da teknik heyetimiz düzenleyecektir.
- MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Başkanım, o zaman şu 4'üncü maddede (a) bendinde bir atıf var ya onu da düzeltmemiz gerekir, onu da hatırlatmış olalım.
- YASAMA UZMANI A. HALUK KURNAZ – Atıfları en son, hepsini ele alıp tekrar bir gözden geçireceğiz.
- MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – 9'uncu madde, 11'inci madde olacak o zaman.
- YASAMA UZMANI A. HALUK KURNAZ – Evet, öyle olacak.
- MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Evet, 4'üncü maddedeki...
- BAŞKAN – "Türkiye Büyük Millet Meclisi Üyeliği Etik Komisyonu"...
- YASAMA UZMANI A. HALUK KURNAZ – Madde 8 olacak.
- BAŞKAN – Madde 8 olacak.
- "(1) Türkiye Büyük Millet Meclisi Üyeliği Etik Komisyonu, siyasi partilerin kendi etik kurullarının üyeleri arasından bildirdiği on bir üyeden oluşturulur. Üyeliklerin partilere göre dağılımı, TBMM Başkanı tarafından TBMM İçtüzüğü'nün 11 inci maddesinin birinci fıkrasında belirtilen oranlara göre belirlenir.
- (2) Mensubu olduğu siyasi parti ile üyelik bağı sona eren, TBMM'de grup kurma hakkını kaybeden bir siyasi partiye mensup olan veya kendiliğinden ayrılma isteminde bulunan TBMM üyesinin Komisyon üyeliği kendiliğinden sona erer. Boşalan üyelikler, birinci fıkra da belirtilen usule göre tamamlanır.
- (3) Komisyon üyelikleri için, bir yasama döneminde iki seçim yapılır. İlk devre için seçilenlerin görev süresi iki yıldır. İkinci devre için seçilenlerin görev süresi yasama döneminin sonuna kadar devam eder."
- ZEKERİYA BİRKAN (Bursa) – Başkanım, bu İç Tüzük'ün devamı gibi olmuş değil mi?
- BAŞKAN – Evet, dün görüşüp karara bağladığımız... Devreyi de diğer komisyonlara uydurmak için koyduğumuz fıkra oluyor arkadaşlar.
- "(4) Komisyon başkanı ve başkanvekili, üyeler tarafından Komisyon üye tamsayısının salt çoğunluğu ile seçilir.
- (5) Komisyonun görev ve yetkileri şunlardır:
- a) 8 inci madde kapsamında yetkisine giren konuları incelemek ve bu Kanunda düzenlenen etik davranış ilkeleri çerçevesinde bunları karara bağlamak.
- b) Siyasi etik konusuna ilişkin uluslararası gelişmeleri izlemek ve ilgili uluslararası kurum ve kuruluşlarla işbirliği yapmak.
- c) TBMM üyeleri için etik rehberi hazırlanması ve yenilenmesi ile benzeri bilgilendirici çalışmaları yapmak.
- d) TBMM üyelerine talepleri halinde gizlilik ilkesi çerçevesinde etik davranış ilkelerinin uygulanmasına ilişkin danışma hizmeti vermek.
- e) Etik davranış ilkelerinin uygulanmasına ilişkin TBMM üyelerine yapılacak bilgilendirmelerin kapsamı ve yöntemleri ile talep halinde TBMM üyelerine gizlilik ilkesi çerçevesinde danışma hizmeti verilmesine ilişkin usul ve esasları karara bağlamak."
- MURAT EMİR (Ankara) – (c)'de "etik rehberi" demişiz ama bu uygun bir şey değil çünkü "etik" bir isim değil. Etik rehber...
- ZEKERİYA BİRKAN (Bursa) – Etik kurallarla ilgili bir rehber mi diyeceğiz?

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Anayasa

Tarih : 19/04/2016 Saat : Kayıt: Anayasa Stenograf : Uzman : Sayfa: 8

MURAT EMİR (Ankara) – “Etik rehber” denilir ona.
ZEKERİYA BİRKAN (Bursa) – Öyle mi?
MURAT EMİR (Ankara) – Tabii.
BAŞKAN – “İ” harfi fazla diyorsunuz değil mi orada?
MURAT EMİR (Ankara) – Evet, evet.
YASAMA UZMANI A. HALUK KURNAZ – O bilerek kullanıldı da...
MUHARREM ERKEK (Çanakkale) – Bir şey söyleyebilir miyim?
BAŞKAN – Evet, Muharrem Bey buyurun.
MUHARREM ERKEK (Çanakkale) – Bir ayrıntı olabilir ama şimdi, “Karma Etik Kuruluyla ilgili iki defa ad çekimi yapılır.” dedik. “Bir yasama döneminde iki defa ad çekimi yapılır.” dedik. İki defa ad çekimi çok yasama tekniğine uygun mu? Mesela burada, “Bir yasama döneminde iki seçim yapılır.” diyor komisyon için. Burada da “Ad çekme suretiyle iki seçim yapılır.” daha doğru bir ifade olmaz mı?
BAŞKAN – Seçim ama...
MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Ama bakın, “seçim” dediğimiz zaman...
MUHARREM ERKEK (Çanakkale) – Orada sıkıntı çıkıyor, tamam peki. Seçim olarak nitelerek istemediğimiz için.
BAŞKAN – Tabii.
“Etik rehberi”, daha nasıl ifade edilebilir ki?
MURAT EMİR (Ankara) – Hatta, “etik rehberler” demek daha doğru olur çünkü birçok etik rehber çıkartılabilir. Mesela, Medisimiz zaman içerisinde der ki, ben milletvekilinin hediye almasıyla ilgili olarak bir etik rehber düzenledim.
BAŞKAN – Olacak zaten büyük bir ihtimalle.
MURAT EMİR (Ankara) – Etik rehberler...
BAŞKAN – Şöyle bir şey diyor arkadaşlarımız, bilgilendirmek için söyleyeyim: Başbakanlık Kamu Görevlileri Etik Kurulu, yasayla kurulan, bunlar da “Kamu Görevlileri Etik Rehberi” diye bir şey hazırlamışlar.
ZEKERİYA BİRKAN (Bursa) – Peki, bu etik rehber geçmiş mi hayata yani böyle bir rehberleri var mı?
BAŞKAN – Kamu görevlileriyle ilgili etik rehberi.
ZEKERİYA BİRKAN (Bursa) – Rehber yıllar içinde “a, b, c, d” diye alfabetik sözlüğe göre güncellenir.
MURAT EMİR (Ankara) – Yok yok, “ler” anlamında da değil yani etik rehber demek lazım.
ZEKERİYA BİRKAN (Bursa) – Benim bu kanunun sonunda anladığım şey somut olarak belli bir yıl sonra artık bir rehberin eşliğinde milletvekilleri genelgeçer, neyin etik neyin etik olmadığı noktasında artık hepimizin kabul edeceği bazı kurallara ulaşacağız. Yani belli değeri aşan hediyeler, belli değeri aşan farklı uygulamaların etik olmadığı konusunda daha önce bu konuda komisyonun, kurulların kararı var, rehberde de bu var deyip kendimizi artık milletvekili olarak ona göre düzenleyeceğiz.
MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – 8’inci maddeyi o zaman... 8’e atıf var ya, ona da dikkat etmek lazım.
YASAMA UZMANI A. HALUK KURNAZ – Onun hepsini tek tek...
ZEKERİYA BİRKAN (Bursa) – Yani ben o yüzden özellikle yaptırımlar, ceza konusu var ya, bir ceza değil de milletin kendine o mihenk taşı gibi yani test etmesi noktasında... Ona uymayanlarla ilgili zaten...
YASAMA UZMANI A. HALUK KURNAZ – Kanun İnceleme Bürosu var, en son orada...
MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Hem Medis hem komisyon...
BAŞKAN – Maddeleri falan değil mi?
MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Hep beraber kararı veririz.
BAŞKAN – “Başvuru
MADDE 8- (1) TBMM üyelerinin bu Kanunun 3 üncü maddesi kapsamındaki etik davranış ilkelerine aykırı olduğu iddia edilen eylem ve işlemleri hakkındaki başvurular...”
MURAT EMİR (Ankara) – Yani pardon, ben uzatmak istemiyorum...
BAŞKAN – Buyurun.
MURAT EMİR (Ankara) – Çok önemli bir konu değil ama şimdi bu böyle yazılır zaten yani “Türkiye Büyük Millet Medisi Başkanlığı idari teşkilatı etik rehberi.” Neyin etik rehberi? Bunun etik rehberi. Yani bir tanımlama yapıyorsanız ona “i” eki koyarsınız ama sadece isim o yani “etik rehber” bir isimdir, etik rehber. Yani ne kastediyorsunuz? Şöyle bir şey, bu soyut, şu anda hiçbir şey değil, bu bir etik rehber şu hâliyle ama bir şeyin etik rehberi dersen “rehberi” demem gerekir, aidiyet ilişkisi.
MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Aidiyet yönünden, aidiyet.
MURAT EMİR (Ankara) – Aidiyet ilişkisi. Burada bir aidiyet yok, burada bir isim sadece.
BAŞKAN – Aslında, Murat Bey’in...
MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – “Etik rehber” diyelim.
MURAT EMİR (Ankara) – “Etik rehberler” diyelim çünkü çok oluşabilir.
BAŞKAN – Ben de ikna oluyorum.
MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – “Etik rehber” diyelim, evet.
BAŞKAN – “Etik rehber” diyelim arkadaşlar.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Anayasa

Tarih : 19/04/2016 Saat : Kayıt: Anayasa Stenograf : Uzman : Sayfa: 9

MURAT EMİR (Ankara) – Hatta “İer” desek daha geniş olur.

ZEKERİYA BİRKAN (Bursa) – Hayır, “yenilenmesi” diyor ya, Murat Bey, “hazırlanması ve yenilenmesi...” Mesela, bu yıl – diyelim- rehberde yer alan şey gelecek yıl farklı... Komisyonun uygulamalarıyla artık birçok konu rehberde girecek yani.

MURAT EMİR (Ankara) – İşte “rehberler” oluşacak. On yıl sonra inşallah burada olacağız, bakacağız.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Etik rehber hazırlanması, tamam.

BAŞKAN – Evet, güzel.

8’inci madde (1)’inci fıkrayı okudum arkadaşlar, “Başvuru” başlığını taşıyor biliyorsunuz, bir değişme yok, aynı.

“(2) Başvurunun, 1/11/1984 tarihli ve 3071 sayılı Dilekçe Hakkının Kullanılmasına Dair Kanunda belirlenen esaslara uygun olması zorunludur.

(3) Başvuruların soyut ve genel nitelikte olmaması, kişi ve olay belirtilmesi, bulgu ve belgelere dayanması zorunludur. Daha önce bu Kanun kapsamında incelenmiş olan konular, yeni deliller gösterilmedikçe başvuru konusu yapılamaz. Bu şartları taşımayan başvurular incelenemez.” dedik. “Başvuru”yu böylece ayırarak madde yapmıştık.

Ondan sonraki madde de “İnceleme usulü” başlığıyla -artık numaralandırmayı yapacak arkadaşlar- muhtemelen 10 olacak bu.

“İnceleme usulü

(1) 8 inci maddede belirtilen şartları taşıyan başvurular, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı tarafından ilgili milletvekilinin mensubu olduğu siyasi parti grubunun etik kuruluna iletilir.

(2) Kurul, kendisine intikal eden başvuruyu inceler, ilgili milletvekilinin görüş ve cevaplarını aldıktan sonra etik davranış ilkelerine aykırılık bulunup bulunmadığı hususunda kararını verir. Kurul, kararını ilgili milletvekiline ve Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına bildirir.

(3) Kurulun aldığı kararlara karşı ilgili milletvekili, kararın kendisine tebliğ tarihinden itibaren on beş gün içinde Komisyona itirazda bulunabilir. Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı da gerek görmesi halinde aynı süre içinde Kurul kararını incelenmek üzere Komisyona gönderebilir.

(4) Komisyon, kendisine intikal eden Kurul kararları hakkında incelemesini yapar ve etik davranış ilkelerine aykırılık bulunup bulunmadığı hususundaki kararını verir. Komisyon kararını ilgili milletvekiline ve Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına bildirir.

(5) Kurulun ilgili milletvekili tarafından süresi içinde itiraz edilmeyen veya Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı tarafından Komisyona gönderilmesine gerek görülmeyen kararları ile Komisyonun itiraz incelemesi sonucu verdiği kararlar kesindir.”

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Virgül oraya...

BAŞKAN – (5)’teki “Kurulun”dan sonra mı?

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Evet, virgül...

BAŞKAN – “(6) Başvuru tarihi itibarıyla Türkiye Büyük Millet Meclisinde grubu bulunan bir siyasi partiye mensup olmayan milletvekilleri hakkındaki başvurular ise Komisyona gönderilir.”

YASAMA UZMANI A. HALUK KURNAZ – Bunu atacağız artık diğerini düzenlediğimiz için.

BAŞKAN – Karma Etiği düzenlediğimiz için (6)’ncı fıkraya gerek kalmıyor artık. Öyle mi diyoruz?

YASAMA UZMANI A. HALUK KURNAZ – Yani artık...

BAŞKAN – Tabii, tabii.

ZEKERİYA BİRKAN (Bursa) – Bunu o zaman nasıl düzenleyeceğiz, çıkarıyor muyuz?

BAŞKAN – Çıkaracağız.

Evet, (6)’nci fıkra...

ZEKERİYA BİRKAN (Bursa) – Yalnız, şeyin devamının kalması lazım o zaman “ilgili milletvekili veya gerek görmesi halinde...”

Bir daha bakabilir miyiz o şeye ya?

BAŞKAN – Karma Etik Kurulu mu?

ZEKERİYA BİRKAN (Bursa) – Ben sanki görmedim onu, Karma Etik Kurulunda öyle bir şey görmedim yani Karma Etik Kurulunun vermiş olduğu kararın akıbetiyle ilgili...

MURAT EMİR (Ankara) – Var, var.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Var, ama bunu oraya almak daha doğru.

ZEKERİYA BİRKAN (Bursa) – Tamam, varmış ya.

BAŞKAN – Bunu oradan çıkarıp ayrı bir madde yaptık.

MURAT EMİR (Ankara) – Buraya yani (6)’nın yerine koymak lazım.

ZEKERİYA BİRKAN (Bursa) – (3)’te var.

MUHARREM ERKEK (Çanakkale) – Var, yalnız bir şey dikkatimi çekti. Burada “On beş gün içinde Komisyonun kararının yeniden incelenmesini isteyebilir...” diyor. Bence bu daha doğru. Burada “On beş gün içinde kararı itiraz yoluyla Komisyona götürülebilir.” diyor.

YASAMA UZMANI A. HALUK KURNAZ – Tamam, zaten yeni bir kurul oluşacağı için... Orada iki kez komisyon vardı.

MUHARREM ERKEK (Çanakkale) – İtiraz yoluyla ayrı bir şey, yeniden incelenmesini istemek ayrı bir şey.

YASAMA UZMANI A. HALUK KURNAZ – Yeniden inceleme kaldırılmıştı orada artık, komisyon bir kez olacak.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Anayasa

Tarih : 19/04/2016 Saat : Kayıt: Anayasa Stenograf : Uzman : Sayfa: 10

ZEKERİYA BİRKAN (Bursa) – Aynı komisyon inceleyecek ya.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Komisyon iki kere bakıyordu, hem kurul vazifesini yapıyordu hem komisyon. Şimdi karma kurul oluştu. Kurulun görüşüne itiraz ettiğinde komisyon bakıyor.

MUHARREM ERKEK (Çanakkale) – Tamam, aynı şekilde grup etik kurulunun da kararını...

ZEKERİYA BİRKAN (Bursa) – Muharrem Bey, önceden...

MUHARREM ERKEK (Çanakkale) – “Önceden incelenmesi” diyor burada. Karma Etik Kurulu da kurul.

ZEKERİYA BİRKAN (Bursa) – Muharrem Bey, önceden, bağımsız ve grubu olmayan siyasi parti üyeleriyle ilgili olarak komisyon incelemeyi yapıyordu. Aynı komisyona yeniden incelenmek üzere gönderiliyordu. Şimdi ise önce kurula gidiyor, itiraz hâlinde komisyona gidiyor çünkü burada artık yeniden inceleme diye bir şey yok.

MUHARREM ERKEK (Çanakkale) – Anladım.

Burada ben yanlış mı hatırlıyorum? “İlgili milletvekili veya gerek görmesi halinde TBMM Başkanı, kararın kendilerine bildirilmesinden itibaren on beş gün içinde Komisyona...” Ha, kalktı bu.

ZEKERİYA BİRKAN (Bursa) – Bu kalktı.

MURAT EMİR (Ankara) – Şimdi, yalnız, yani şu (3)’teki düzenlediğimiz paragrafı alıp buradaki (6)’nın yerine koymamız lazım.

ZEKERİYA BİRKAN (Bursa) – Hayır, (6)’yı tamamen kaldırıyoruz çünkü artık yeni bir madde düzenledik karmayla ilgili.

MURAT EMİR (Ankara) – Hayır, anlıyorum da şöyle söyleyeyim: Şimdi, biz Karma Etik Kurulunu tanımladık 7’nci maddeyle.

YASAMA UZMANI A. HALUK KURNAZ – “Tanımlar” a koyduk, 7’yle kendi görev alanını belirledik.

ZEKERİYA BİRKAN (Bursa) - Yeni bir madde ihdas ettik tanımla.

MURAT EMİR (Ankara) – Tamam, “Madde 7” dedik, çok güzel, bu maddeyle Karma Etik Kurulunu oluşturduk. Ondan sonra da usulünü belirledik. Hâlbuki biz usulleri ne yapıyoruz, inceleme usulünü? Şu hâliyle 11’de inceliyoruz. Dolayısıyla yani sistematik bakımından “Tanımlar” dan “inceleme usulü”nü çıkartıp buraya koymamız gerekir.

ZEKERİYA BİRKAN (Bursa) – Yani şöyle mi diyorsunuz: Karma Etik Kurulu 7’nin (1) ve (2)’si kalsın...

MURAT EMİR (Ankara) – Aynen öyle.

ZEKERİYA BİRKAN (Bursa) – (3)’ü şeye alalım diyorsunuz.

MURAT EMİR (Ankara) – Tabii, getireceğiz, “İnceleme usulü” dedik çünkü, oraya koymamız lazım.

BAŞKAN – Yani Karma Etik Kurulunu bir maddede düzenleyelim. (1) ve (2)’nci fıkra tamam...

ZEKERİYA BİRKAN (Bursa) – Şu (3)’ü (6)’ya alıyoruz.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – (3)’ü (6)’ya alırsak... (3)’üncü fıkrayı alalım oradan tamamen, keselim, (6)’nın yerine koyalım.

BAŞKAN – Sadece şu oluyor: Kanunun bütünlüğü içinde henüz Karma Etik Kurulu... Ama şey var, sonraki madde değil mi bu?

ZEKERİYA BİRKAN (Bursa) – Yo, yo, şöyle şimdi Bakanım, Murat Bey’in söylediği şey şu: Şimdi, biz, tanımlamalar yapıyoruz, siyasi parti etik kurulu, komisyon ve karma kurul. Üç tane tanım yaptık, arkasından da bu kurulların inceleme usulüyle ilgili madde var yani yukarıda tanımı var ama nasıl çalışacağı noktasında...

BAŞKAN – Demek ki hem doktor hem hukukçu olmak böyle bir şey yani ameliyatı... Bravo...

ZEKERİYA BİRKAN (Bursa) – (9)’u (6)’ya alıyoruz.

BAŞKAN – Yani “İnceleme usulü” başlıklı, öyle diyelim, maddeleri karıştırmaya gerek yok, “İnceleme usulü” başlıklı maddedeki (6)’nci fıkrayı düzenliyoruz şimdi.

“Başvuru tarihi itibarıyla Türkiye Büyük Millet Meclisinde grubu bulunan bir siyasi partiye mensup olmayan milletvekilleri hakkındaki başvurular ise Karma Etik Kuruluna gönderilir, Karma Etik Kurulu...” diyoruz, oradan kestik, yapıştırdık.

YASAMA UZMANI A. HALUK KURNAZ – O zaman, 7’nin geri kalan kısmını atıyorum.

BAŞKAN – Şimdi, “Karma Etik Kurulu” başlıklı maddemizin de (3)’üncü fıkrasını kaldırıyoruz.

Tebrik ediyoruz, teşekkür ediyoruz, gayet güzel oldu benim de kanaatim. İnceleme usulüyle ilgili bölümün de olması lazım.

YASAMA UZMANI A. HALUK KURNAZ – Şunu da sonuna alsak mı acaba, tek bir paragraf olsa mı, (2)’inci fıkrayı da bir cümle olarak sonuna eklessek mi?

ZEKERİYA BİRKAN (Bursa) – Bence kalsın.

BAŞKAN – (2)’nci fıkra kurulun oluşmasıyla ilgili olduğu için...

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – O başka bir şey, o dursun.

BAŞKAN – Evet, tamam.

ZEKERİYA BİRKAN (Bursa) – 10’uncu maddenin (7)’sinden devam ediyoruz.

BAŞKAN – İnceleme Usulü’nün (7)’sine geldik.

“(7) Kurul ve Komisyon bu madde kapsamındaki başvuru incelemelerini gizlilik ilkesi çerçevesinde yürütür...”

YASAMA UZMANI A. HALUK KURNAZ – O zaman “kurullar” dememiz gerekmez mi? Artık 2 kurul olduğu için.

BAŞKAN – Evet, bir kurul daha oldu.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Anayasa

Tarih : 19/04/2016 Saat : Kayıt: Anayasa Stenograf : Uzman : Sayfa: 11

“Kurullar ve Komisyon bu madde kapsamındaki başvuru incelemelerini gizlilik ilkesi çerçevesinde yürütür. Kurullar ve Komisyonun başvurulara ilişkin toplantılarına; Komisyonda görevlendirilenler hariç, kurul ve Komisyonca çağırılmayan hiç kimse katılamaz, dosya ve belgeleri inceleyemez ve bilgi alamaz. Kurul ve Komisyon adına veya şahsen, üyeler ya da toplantılara katılan görevli personel ve diğer kişiler tarafından, başvuru dosyaları hakkında yazılı ve görsel basına veya kamuoyuna açıklama yapılamaz, bilgi ve belge verilemez. Komisyon tutanakları basına ve kamuoyuna kapalıdır. Tutanaklar yazıldıktan sonra sadece Komisyonla paylaşılır ve gizlilik esasları çerçevesinde arşiv birimine teslim edilir.

ZEKERİYA BİRKAN (Bursa) – Şimdi, burada şöyle bir olay var Başkanım: “Komisyon tutanakları...” Kurul tutanakları ne olacak?

YASAMA UZMANI A. HALUK KURNAZ – O da kurula verecek.

ZEKERİYA BİRKAN (Bursa) – Son cümlede sadece “Komisyon” dedik biz.

BAŞKAN – Bu, tamamen zaten Komisyonun...

YASAMA UZMANI A. HALUK KURNAZ – Karma Etik Kurulu da kuruldu ya, o da vekillerle anlaşacak. Oraya şey yazalım: “Etik Komisyon ve tutanakları” diyelim.

BAŞKAN – Partideki kurul tutanakları da...

ZEKERİYA BİRKAN (Bursa) – Ne olacak? Partideki kurullar görüşürken yarın sızdığı zaman “Kuruldan mı sızdı, Komisyondan mı sızdı?” tartışması olacak.

MUHARREM ERKEK (Çanakkale) – Sızmaması mümkün değil de...

ZEKERİYA BİRKAN (Bursa) – Ama şöyle, yani şu açıdan şey: Sızanın en azından görevliler tarafından, yetkililer tarafından açıklanmaması durumunda her zaman doğru olmadığı yönünde...

BAŞKAN – Evet, o cümlenin devamı “kurulla birlikte” olmasını gerektiriyor.

ZEKERİYA BİRKAN (Bursa) – Yani ben de öyle düşünüyorum.

BAŞKAN – “Kurul ve Komisyon adına veya şahsen, üyeler ya da toplantılara katılan görevli personel...”

ZEKERİYA BİRKAN (Bursa) – O zaman sen “parti kurulları”nı çıkardın mı?

YASAMA UZMANI A. HALUK KURNAZ – Yok çıkarmadım. “Komisyonda görevlendirilenler” var ya, o Etik Kurulda da görevlendirirler, şimdi ekledik ya, onu da eklememiz gerekiyor.

ZEKERİYA BİRKAN (Bursa) – Ha, tamam. “Komisyonun görevlileri aynı zamanda Karma Etik Kurulunun da görevlileri olsun.” diyorsun.

YASAMA UZMANI A. HALUK KURNAZ – Olabilecek ama olmayabilir de.

ZEKERİYA BİRKAN (Bursa) – Peki, partideki kurullar için ne önlem aldık biz orada?

YASAMA UZMANI A. HALUK KURNAZ – Partiler kendileri belirleyeceği için pek bir şey almadık.

BAŞKAN – Evet, buyurun Muharrem Bey.

MUHARREM ERKEK (Çanakkale) – Şimdi, bu maddede benim vurgulamak istediğim, bu çok tartışıldı ama bu “görevlendirilenlerin hariç” eklenmesini ben açıkçası doğru bulmuyorum çünkü “Kurul ve Komisyonca çağırılmayan hiç kimse” diyor. Görevliyi zaten Komisyon çağırabilir isterse. Şimdi böyle bir şey değil, yani biz görevliler olmadan toplantı yapamayacağız, o anlam çıkıyor buradan. Yani “Komisyonda görevlendirilenler hariç Kurul ve Komisyonca çağırılmayan hiç kimse...” Bu sonradan eklendi, bence gereksiz bir ekleme. Yani Kurul ve Komisyon görevliyi çağırırsa sorun yok, zaten “çağırılmayan hiç kimse katılamaz” diyor.

ZEKERİYA BİRKAN (Bursa) – Buradaki amaç şu...

BAŞKAN – Arkadaşlarımız, “Bunu buraya yazmazsak biz de katılamayız.” dediler.

MUHARREM ERKEK (Çanakkale) – Komisyon uygun görürse katılmayacaklar tabii.

BAŞKAN – İşte, onun için “görevlendirilenler...” Ama görevlendirmezsek zaten katılamayacak.

ZEKERİYA BİRKAN (Bursa) – Muharrem Bey, buradaki “çağırılan”dan kasıt şu: Mesela, bir konuyla ilgili bir ceza hukukçusu, bir doktor...

MUHARREM ERKEK (Çanakkale) – Tamam, Komisyon ister çağırır ister çağırmaz, onun takdirinde. “Görevlendirilenler hariç” dediğiniz zaman, mesela Komisyon üyeleri gizli bir toplantı yapamaz kendi arasında.

ZEKERİYA BİRKAN (Bursa) – Niye? Yapabilir.

MUHARREM ERKEK (Çanakkale) – “...görevlendirilenler hariç” diyor.

BAŞKAN – Görevlendirmediğimiz anda...

MUHARREM ERKEK (Çanakkale) – “...görevlendirilenler hariç kurul ve Komisyonca çağırılmayan hiç kimse katılamaz, dosya ve belgeleri inceleyemez.” “...görevlendirilenler hariç” diye bağlamışsın sen oraya. Yani ben sensiz toplantı yapamam.

YASAMA UZMANI İSMAİL DOĞANAY – Hayır, hayır, öyle değil.

MUHARREM ERKEK (Çanakkale) – Benim için çok önemli değil de vurgulamak istedim yani.

ZEKERİYA BİRKAN (Bursa) – Bence uygun bu madde ya, şey yok.

YASAMA UZMANI İSMAİL DOĞANAY – Bizim o “çağrı”dan kasıt şöyle: Mesela Komisyon kendi uzmanına resmî yazı... Efendim, oradaki “çağrı”dan kasıt resmî yazı yazarak “Başkan” imzalı, toplantıya yapılan çağrı. Yani buradaki bizim ibare sadece şuna neden olacak: Komisyon kendi uzmanına resmî yazı yazmayacak, yani bunu engellemek için.

MUHARREM ERKEK (Çanakkale) – Kendi uzmanı olmadan toplantı da yapamayacak.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Anayasa

Tarih : 19/04/2016 Saat : Kayıt: Anayasa Stenograf : Uzman : Sayfa: 12

YASAMA UZMANI İSMAİL DOĞANAY – Yok efendim, bunu biz şöyle anlıyoruz: Yani Komisyon görevlileri dışındakilere resmî yazıyla çağrıda bulunacağız, şu gün, şu tarihte, şu yerde toplantı var...

BAŞKAN – Dün çağırdık mesela arkadaşları, hepsine resmî yazı tebliğ ettik.

MUHARREM ERKEK (Çanakkale) – Benim açımdan hiçbir sakınca yok, uzmanlar da katılsın, herkes katılsın ama bu cümleden ben onu anlıyorum, onu belirtmek istedim.

YASAMA UZMANI İSMAİL DOĞANAY – Dediğim gibi, bizim kaygımız resmî yazılı çağrı, oradaki kastımız.

MURAT EMİR (Ankara) – Başkanım, bir de, burada benim iki çekincem var; birincisi “Kurul ve Komisyonca çağrılmayan hiç kimse katılamaz, dosya ve belgeleri inceleyemez, bilgi alamaz.” Dolayısıyla burada “görevlendirilenler”, “Kurul ve Komisyonca çağrılanlar” geniş bir yetkiye sahip oluyorlar gibi bir anlam çıkıyor. Yani sadece o sırada toplantıya katılmalarından dolayı öğrendikleri bilgiler değil de sanki Komisyondan diledikleri zaman bilgi isteyebilirler, bilgi inceleyebilirler gibi bir anlam da çıkıyor. Bunu...

ZEKERİYA BİRKAN (Bursa) – Nereden çıkıyor Murat Bey o anlam?

MURAT EMİR (Ankara) – Şöyle söyleyeyim: Bakın, diyor ki... Bir şeyi daraltarak tarif ediyorsanız onun dışındaki her şeyi yapabilir anlamı çıkar. “...kurul ve Komisyonca çağrılmayan hiç kimse...”

ZEKERİYA BİRKAN (Bursa) – Yok, eğer bir şeyi tarif ediyorsanız tam tersi çıkar.

MURAT EMİR (Ankara) – Şöyle, bakın, diyor ki: “...kurul ve Komisyonca çağrılmayan hiç kimse katılamaz, dosya ve belgeleri inceleyemez, bilgi alamaz.” Dolayısıyla çağrılanlar dosya ve belgeleri inceleyebilir, bilgi alabilir.

MUHARREM ERKEK (Çanakkale) – Görevlendirilenler her zaman yapabilir.

MURAT EMİR (Ankara) – Buradan bu çıkar.

ZEKERİYA BİRKAN (Bursa) – Yani bence çağrılan zaten belli şeyde bilgi sahibi oluyor.

MURAT EMİR (Ankara) – O değil ama konu. Şimdi, çağrılmayan...

ABDURRAHMAN ÖZ (Aydın) – O zaman “...hiçbir toplantıya katılamaz.” diyeceğiz, ondan sonra...

MUHARREM ERKEK (Çanakkale) – İlk teklif metnindeki şey, “görevlendirilenler hariç” denmiş.

ZEKERİYA BİRKAN (Bursa) – Arkadaşlar, bence bir sorun yok.

MUHARREM ERKEK (Çanakkale) – Bizim için sorun değil biz sadece...

ZEKERİYA BİRKAN (Bursa) – Yani, biz, burada, arkadaşlar özellikle “Gizlilik talebi olduğu için işte, kapalı oturum gibi algılanıyor.” dediler madde geçince.

MURAT EMİR (Ankara) – Şu maddeye göre -yani sizin hepinize soruyorum- bir uzman çağırdık buraya, uzman görüşünü verdi, buradaki olayları da öğrendi, gizlilik içerisinde de onları koruyor, sorun yok ama bir gün sonra dosyayla ilgili bir konuyu da merak etti, geldi Komisyona “Ben şu dosyayı bir daha incelemek istiyorum.” dedi.

ZEKERİYA BİRKAN (Bursa) – Gelemez.

MURAT EMİR (Ankara) – Ama bu madde diyor, bakın “...dosya ve belgeleri inceler, bilgi alır.” diyor.

ZEKERİYA BİRKAN (Bursa) – Alamaz. Nerede yazıyor?

MURAT EMİR (Ankara) – Şimdi, “çağrılmayan alamaz” dediğin zaman, “çağrılan alır” anlamı çıkmaz mı?

ZEKERİYA BİRKAN (Bursa) – Hayır, ama ya, buradaki şey şu: Komisyonca çağrılmayan hiç kimse katılamaz yani toplantıya gelemmez.

BAŞKAN – Abdurrahman Bey, buyurun.

ABDURRAHMAN ÖZ (Aydın) – Ama o sizin dediğiniz, aslında “Komisyon tutanakları basına ve kamuoyuna kapalıdır. Tutanaklar yazıldıktan sonra sadece Komisyon ve kurullarla paylaşılır.” diyor ya, orada koruyor işte.

MURAT EMİR (Ankara) – Ya, konu tutanak değil.

ABDURRAHMAN ÖZ (Aydın) – Sonrasını, ertesi günü, işte, tutanak ve belgeleri Komisyon ve kurullarla paylaşıyor sadece. Sizin söylediğinizi bu cümle karşılıyor.

BAŞKAN – Son cümle değil mi?

ABDURRAHMAN ÖZ (Aydın) – Yani bugün toplantıya katıldı, yarın geldi mesela, sadece Komisyon ve kurullar...

MURAT EMİR (Ankara) – Bakın, tekrar ediyorum: “...başvuru dosyaları hakkında yazılı ve görsel basına veya kamuoyuna açıklama yapılamaz, bilgi ve belge verilemez.” Yani dışarıya vermiyorum ben zaten. O bunu engellemiyor.

ABDURRAHMAN ÖZ (Aydın) – Evet, evet.

MURAT EMİR (Ankara) – Burada sorun şu: Bir uzman bir gün sonra, iki gün sonra gelip bu dosyayı inceleyebilir mi inceleyemez mi?

ABDURRAHMAN ÖZ (Aydın) – İnceleyemez.

MURAT EMİR (Ankara) – Lafzından ben inceleyebileceğini anlıyorum.

ABDURRAHMAN ÖZ (Aydın) – Bu dediğinizi en son cümlede karşılıyor.

BAŞKAN – Son cümleyi okudunuz mu?

MURAT EMİR (Ankara) – Tutanakla ilgili değil Başkanım, belki orada bir rüşvet belgesi var mesela.

BAŞKAN – Evet, Haydar Ali Bey.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Anayasa

Tarih : 19/04/2016 Saat :

Kayıt: Anayasa Stenograf :

Uzman : Sayfa: 13

HAYDAR ALİ YILDIZ (İstanbul) – Sayın Başkanım, şimdi, Murat Bey'in ifade ettiği husus maddenin son kısmında yazılı aslında. "Tutanaklar yazıldıktan sonra sadece Komisyonla paylaşılır ve gizlilik esasları çerçevesinde arşiv birimine teslim edilir." Dolayısıyla buradaki tutanakların, bilgi ve belgelerin sadece Komisyon...

MURAT EMİR (Ankara) – Bilgi, belge yok, "tutanak" diyor sadece orada.

HAYDAR ALİ YILDIZ (İstanbul) – Yani oradaki tutanak... "Bilgi, belge" eklenebilir.

MURAT EMİR (Ankara) – Anlatılabildim mi derdimi?

HAYDAR ALİ YILDIZ (İstanbul) – Anladık, anladık. Kastettiğiniz oysa bilgi, belge eklenir.

BAŞKAN – Belgeleri ekleyelim.

MURAT EMİR (Ankara) – Zorlanırsa bu anlam çıkar, onu demek istiyorum.

BAŞKAN – Yani "Sadece tutanak paylaşılabilir ama oradaki -hani diyorlar ya rüşvetin belgesi- bir belge varsa sanki belgeye ulaşabilir gibi bir anlam çıkabilir." diyor.

ABDURRAHMAN ÖZ (Aydın) – "Komisyon tutanakları, bilgi ve belgeler..."

MURAT EMİR (Ankara) – "bilgi ve belgeler"

ZEKERİYA BİRKAN (Bursa) – Esasen buradan bizim anladığımız şey şu: Komisyon görevlileri -değil mi?- özel görevlisiyle, görevli personelle toplantı yapıyor...

BAŞKAN – Evet.

ZEKERİYA BİRKAN (Bursa) – Toplantıya bazen uzman, bilirkişi ya da konu hakkında...

BAŞKAN – Yazıyla çağırıyor zaten onları.

HAYDAR ALİ YILDIZ (İstanbul) – Bir saniye. Şimdi Murat Bey'in söylediği tam karşılanmadı burada. "Bilgi ve belgeleri basına ve kamuoyuna kapalıdır. Tutanaklar yazıldıktan sonra..."

ABDURRAHMAN ÖZ (Aydın) – "Tutanak, bilgi ve belgeler" de demek lazım.

HAYDAR ALİ YILDIZ (İstanbul) – Onların da ilave edilmesi lazım.

ZEKERİYA BİRKAN (Bursa) – "Bilgi ve belgeler ve tutanaklar" diye...

HAYDAR ALİ YILDIZ (İstanbul) – Tabii, onların da olması lazım.

BAŞKAN – Ama zaten söyleniyor, "bilgi ve belge verilemez."

HAYDAR ALİ YILDIZ (İstanbul) – Bakın, hayır, şunu demek istiyorum...

ZEKERİYA BİRKAN (Bursa) – "verilemez, verilemez" demenin bir anlamı yok ya.

MURAT EMİR (Ankara) – "Uzmanla gelebilir, açıktır." dedik ya.

ZEKERİYA BİRKAN (Bursa) – Şu olabilir: Uzman der ki "Bu dosya çok kalın, verin ben evde okuyayım bunu." derse ne diyeceksin yani?

MURAT EMİR (Ankara) – Bize dediğinizi diyeceksiniz. "Anayasa Komisyonundan "Ya, bizim önümüze gelecek, getirin şunları bir ayrıntılarıyla bakalım." dedik, "Yok" dediler. "Uzman arkadaşlar çalışmışlar envanteri, onu verin." dedik, onu bile bilgisayarın tuşuna basıp vermediler, biz elimizle yazdık. Bu da tutanaklara geçsin. Anayasa Komisyonundan Anayasa Komisyonundaki felekeleri sakladınız.

HAYDAR ALİ YILDIZ (İstanbul) – Murat Bey, şu anda size göre ihtiyaç karşılandı gibi geliyor ama, tekrar "tutanakları"ndan sonra bir şey yazmaya gerek var mı?

ABDURRAHMAN ÖZ (Aydın) – "hariç" demeyelim de "ile" diyelim, "ile".

MURAT EMİR (Ankara) – Bir de şu: "Komisyon" deniyor ya, "Komisyon"dan kasıt Komisyon Başkanı mı? Eğer öyleyse olmaz, "Komisyon üyeleri" gibi bir şey desek...

YASAMA UZMANI A. HALUK KURNAZ – Komisyonun tamamı anlaşılır.

BAŞKAN – Dün de şey yapmıştık onu, "Komisyon" karşılıyor.

MUHARREM ERKEK (Çanakkale) – Bunun ilk teklif metni o kadar güzeldi ki, ekleye ekleye, ekleye ekleye...

BAŞKAN – İlk şeye dönelim o zaman.

ZEKERİYA BİRKAN (Bursa) – Bence gerek yok arkadaşlar.

MUHARREM ERKEK (Çanakkale) – O kadar tekrar oldu ki... Ne diyor burada? Tekrar, "basına kapalı"...

ZEKERİYA BİRKAN (Bursa) – Muharrem Bey, şimdi, bu etik komisyon oluştuktan sonra, etik kurullar mutlaka bir çalışma yönetmeliği hazırlayacaklardır. Esaslar, usuller... Yani orada, kanunda ihtiyaç olursa değiştiririz.

MURAT EMİR (Ankara) – Bu tutanaklar da önemli yani. Bunu konuştuk.

ZEKERİYA BİRKAN (Bursa) – Biz bir senenin, altı ayın sonunda baktık ki Komisyondan bütün şeyler...

BAŞKAN – Tamam, bitiriyoruz.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Hiçbir anlamı olmadı şimdi, bir dakika.

ZEKERİYA BİRKAN (Bursa) – Niye?

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – "Komisyonda ve Karma Etik Kurulda görevlendirilenler ile kurullar ve Komisyonca çağırılmayan hiç kimse katılamaz."

MURAT EMİR (Ankara) – "Görevlilerinden hariç" diyeceğiz.

ABDURRAHMAN ÖZ (Aydın) – "Toplantılarından" diyor ya.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Anayasa

Tarih : 19/04/2016 Saat : Kayıt: Anayasa Stenograf : Uzman : Sayfa: 14

BAŞKAN – Cümle düşük oldu, dediği doğru.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Cümle düşük oldu, anlamsız oldu.

MUHARREM ERKEK (Çanakkale) – “Görevlendirilenler hariç,” virgül...

MURAT EMİR (Ankara) – “ile” dediğimiz zaman o da katılmıyor.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – “O da katılamaz” manasında.

BAŞKAN – “Hariç” diyeceğiz, kim değiştirdi onu?

ABDURRAHMAN ÖZ (Aydın) – Biz değiştirmiştik. Size sormuştuk.

MURAT EMİR (Ankara) – Abdurrahman Bey yeni gelmişti o sırada, tam ısınmadan...

HAYDAR ALİ YILDIZ (İstanbul) – Burası oldu, geçelim bir sonraki maddeye...

YASAMA UZMANI A. HALUK KURNAZ – Maddeyi bütün değişiklikleriyle birlikte...

BAŞKAN – Burada biraz değişiklik yaptık.

İnceleme usulünü de bütün değişiklikleriyle birlikte tekrar oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir. Teşekkür ederiz.

Devam ediyoruz şimdi.

“Üyelikle bağdaşmayan işler...”

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – 2 kere olmuş “işler”

BAŞKAN – “...işler ile üyelik sonrası görev alma yasağı” Mükerreri çıkaralım.

Madde numaralarını sonra da vereceğiz arkadaşlar, onlar kolay.

“TBMM üyeleri görevleri devam ettiği sürece,”

ZEKERİYA BİRKAN (Bursa) – Bu şeylerle... Şimdi, bu bir kanun, geçiyor.

BAŞKAN – 3069’u biliyorsunuz, buraya ekledik.

ZEKERİYA BİRKAN (Bursa) – 3069’u biliyoruz da...

BAŞKAN – Burada hiçbir oynama yapmadık değil mi?

ZEKERİYA BİRKAN (Bursa) – Şimdi, bu kamu yararına çalışan derneklerin, işte... Var kanunda ya. Bence, adam gidiyor derneğin, işte, bir şekilde üyesi oluyor ya da... Sonra adam farkında bile değil, milletvekilliğiyle ilgili sıkıntı oluyor, adaylığıyla ilgili özellikle. Yani bu kadar şey olması gerekli mi?

BAŞKAN – Teşekkür ederiz. Kifayeti müzakere. Madde kabul edilmiş zaten. Hiçbir değişiklik de yok.

ZEKERİYA BİRKAN (Bursa) – Hazır gelmişken bu kanunu da değiştirelim.

BAŞKAN – Onun için 10’uncu maddeyi tekrar okumuyorum. “Yaptırımlar” başlığını taşıyan 11’inci madde arkadaşlar...

Bitirelim.

“Yaptırımlar

MADDE 12- (1) Bu Kanun kapsamında etik davranış ilkelerine aykırılık tespit edilmesi halinde uyarı kararı verilmesini takdir ve yerine getirme yetkisi, Komisyona aittir.”

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – “verilmesinin” olacak.

BAŞKAN – Niye?

MUHARREM ERKEK (Çanakkale) – Doğru, “verilmesini” karşılıyor.

BAŞKAN – “(2) Bu Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasına aykırı hareket eden TBMM üyeleri hakkında 3628 sayılı Kanun hükümleri uygulanır.

(3) Bu Kanunun 9 uncu maddesinin yedinci fıkrasına aykırı hareket edenler hakkında 26/9/2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun ilgili hükümleri uygulanır.

(4) Üçüncü fıkrası hariç olmak üzere bu Kanunun 10 uncu maddesine aykırı hareket eden TBMM üyeleri hakkında TBMM İçtüzüğü hükümleri uyarınca işlem yapılır. Üyeliğin düşmesine TBMM üye tamsayısının salt çoğunluğunun gizli oyuyla karar verilir.

(5) Bu Kanunun 10 uncu maddesinin üçüncü fıkrasına aykırı hareket edenlere 2531 sayılı Kanunun 4 üncü maddesi hükmü uygulanır.”

Dün de üzerinde tartıştık. Sadece ilaveler görülsün diye kırmızı yazıldı, bir değişiklik yapılmadı burada arkadaşlar.

ABDURRAHMAN ÖZ (Aydın) – Burada başka bir şeyi düzelttiniz mi? 9’u 10 yaptınız mı?

BAŞKAN – Onları yine tekrar madde sıralamasında, Komisyon Başkanına verilen yetkiyle, madde numaralarını yazacağız arkadaşlar.

“İçtüzüğün uygulanması

MADDE 12- (1) Bu Kanunda hüküm bulunmayan hallerde TBMM İçtüzüğü hükümleri uygulanır.

Değiştirilen ve yürürlükten kaldırılan hükümler ile atıflar

MADDE 13- (1) 31/10/1984 tarihli ve 3069 sayılı TBMM Üyeliği ile Bağdaşmayan İşler Hakkında Kanun yürürlükten kaldırılmıştır. Mevzuatta 3069 sayılı Kanuna yapılan atıflar bu Kanuna yapılmış sayılır.”

Yönetmelik maddesi düzenlendi arkadaşlar.

“Yönetmelik

MADDE 14- (1) Bu Kanunun uygulanmasıyla ilgili olarak;

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Anayasa

Tarih : 19/04/2016 Saat : Kayıt: Anayasa Stenograf : Uzman : Sayfa: 15

a) Siyasi parti grubu etik kurullarının oluşumu ile çalışma usul ve esasları Komisyonun görüşü alınarak siyasi parti gruplarıncı belirlenir.”

ZEKERİYA BİRKAN (Bursa) – Karma etik kurullarıyla ilgili bir şey yazmaya gerek var mı burada? Üstte belirttik mi?

YASAMA UZMANI A. HALUK KURNAZ – (b)’ye yazacağız onu.

BAŞKAN – “b) Bu Kanunun 4, 5, 7, 8, 9 ve 10 uncu maddelerinin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar”

Burada maddeleri yazmayalım dedik.

MURAT EMİR (Ankara) – “Bu kanunun diğer maddelerinin” mi diyeceğiz?

BAŞKAN – Madde yazmayalım, geniş tutalım.

“b) Bu Kanunun uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Komisyonun görüşü alınarak TBMM Başkanlığı tarafından çıkarılan yönetmelikle belirlenir.”

Süre koymamıştık, burada bir süre koymamız yararlı olur, yoksa yönetmelik çıkarılmayabilir. Bütün kanunlarda süre var. Bunu unutmuşuz aslında. Altı aylık bir süre koyalım diye düşünüyorum.

ABDURRAHMAN ÖZ (Aydın) – Olur mu? Bir ay içerisinde zor oluşturunuz.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – En az altı ay olması lazım ki rahat olsun.

ZEKERİYA BİRKAN (Bursa) – Tabii ya. Usulü oluşacak, şeyi oluşacak.

ABDURRAHMAN ÖZ (Aydın) – Altı ay çalışmayacak mı?

MURAT EMİR (Ankara) – Ne yapacağız etiksiz altı ay?

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Çalışmama anlamında değil, çalışacak yani, o ayrı.

MUHAMMET ERKEK (Çanakkale) – Başvuru olursa ne yapacağız?

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Başvuru olursa gene kanuna göre uygulamasını yaparız, problem yok.

ZEKERİYA BİRKAN (Bursa) – Başkanım, “en geç altı ay içinde.”

BAŞKAN – Kanunda verilen süre nihai süredir, azami süredir, onun için “en geç” demeye gerek yok.

MUHAMMET ERKEK (Çanakkale) – Altı ay.

BAŞKAN – Buraya yerleştirelim.

MUHAMMET ERKEK (Çanakkale) – “...görüşü alınarak altı ay içerisinde TBMM Başkanlığı tarafından çıkarılan yönetmelikle belirlenir.”

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – “...görüşü alınarak...”tan sonra...

BAŞKAN – “...görüşü alınarak altı ay içinde TBMM Başkanlığı tarafından çıkarılan yönetmelikle belirlenir.” Evet.

“Geçiş hükümleri

GEÇİCİ MADDE 1- (1) Bu Kanunun yürürlüğe girmesinden itibaren bir ay içerisinde siyasi parti grupları etik kurullarını oluştururlar ve kendilerine düşen Komisyon üyelikleri için TBMM Başkanlığına gerekli bildirimde bulunurlar.”

YASAMA UZMANI A. HALUK KURNAZ – Burada bir şey yapalım demiştik.

BAŞKAN – Burada hem Komisyon hem etik kurulları oluşacak ya, kurulların oluşmasından sonra komisyonun oluşması için en azından bir on beş gün veya bir aylık süre daha verelim.

Şimdi birinci fıkrada dedik ki: (1) Bu Kanunun yürürlüğe girmesinden itibaren bir ay içerisinde siyasi parti grupları etik kurullarını...”

ZEKERİYA BİRKAN (Bursa) – “Takip eden bir ay içinde” diyebiliriz.

BAŞKAN – “...olustururlar ve kendilerine düşen Komisyon üyelikleri için TBMM Başkanlığına gerekli bildirimde bulunurlar.”

“(3) TBMM Başkanı, Karma Etik Kurulu üyelerini TBMM üyeleri içinden bir ay içinde ad çekme suretiyle belirler.”

Bunu da ilave etik etik kurula göre, normal.

“(2) Bu “Bu Kanun kapsamında seçilen kurul ve komisyon üyeleri Türkiye Büyük Millet Meclisinin 26’ncı Yasama Döneminin birinci devresinin sonuna kadar görev yapar.” Ama bundan önce bir şey söylememiz gerekiyor, komisyonla ilgili.

MUHAMMET ERKEK (Çanakkale) – 1’inci maddenin sonuna ekleyeceğiz onu, son cümle olarak. “TBMM Başkanlığına gerekli bildirimde bulunurlar. TBMM Başkanlığı...”

BAŞKAN – “Bildirimden itibaren bir ay içinde...” Değil mi?

MUHAMMET ERKEK (Çanakkale) – 1’inci maddenin sonuna...

BAŞKAN – 1’inci maddenin sonuna, Muharrem Bey, doğru, ben de öyle düşünüyorum.

“...bildirimde bulunurlar. Bildirim tarihinden itibaren bir ay içinde etik komisyon...”

Yalnız o geçici madde 1’de bir düzenleme yapacağız arkadaşlar. Şimdi, siyasi parti etik kurulları bir ay içinde bildirdi. Komisyonun oluşması maddesi kaçtı bizim?

ZEKERİYA BİRKAN (Bursa) – O da bir ay içinde olsun Başkanım, ne olacak? Yani, zaten, parti etik kurulunda yer alan, komisyonda yer alamayacak.

MURAT EMİR (Ankara) – Alacak.

MUHAMMET ERKEK (Çanakkale) – Alacak, onlar içinden seçilecek; onlar içinden bildirecek partiler, orana göre onların içerisinden bildirecek.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Anayasa

Tarih : 19/04/2016 Saat :

Kayıt: Anayasa

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 16

BAŞKAN – Zaten bildirince oluşmuş oluyor ama, değil mi? Siyasi parti etik kurulları kendi üyelerini bildirdiği anda Türkiye Büyük Millet Meclisi etik kurulu toplanmış oluyor.

MUHARREM ERKEK (Çanakkale) – Bildirecek, Genel Kurul onaylayacak, oluşmuş olacak. Yazmaya gerek yok.

BAŞKAN – Sadece bunların başkanlık seçiminde, Meclis Başkanlığında olduğu gibi, ilk toplantıları en yaşlı üye tarafından mı toplanır, onu da yönetmelik belirlesin.

ZEKERİYA BİRKAN (Bursa) – Ya, çok önemli değil o Başkanım.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – İşte bir ay kaldı ama hani aynı döneme denk gelirse...

BAŞKAN – Yok, yok, hani biz şöyle diyorduk ya: Yani, Mediste bir süre verelim diyoruz. Hâlbuki, Meclisin yapacağı bir şey yok. Siyasi parti etik grupları üyelerini bildirdiği anda zaten etik komisyon belirlenmiş oluyor.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Tamam ama bir ayın sonunda bildirirse?

BAŞKAN – Bildirdiği gün belirlenmiş oluyor. Ayrıca, Meclis Başkanlığına bir süre gerekmiyor zaten çünkü şurada şöyle diyoruz ya: “Etik komisyonu, siyasi partilerin kendi etik kurulu üyeleri arasından bildirdiği 11 üyeden oluşturulur.” Şimdi, 4 siyasi partimiz, etik kurulu üyelerini bildirdi, etik komisyonu oluşmuş oldu zaten. Yeniden bir süreye gerek yok. Yani, onun için yapılacak bir süreye ihtiyaç yok.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – İkinci devre için bir düzenleme gerekir mi? Geçici madde...

YASAMA UZMANI A. HALUK KURNAZ – Yok, yok, zaten devreye girecek o daha sonra.

BAŞKAN – Tamamdır, bu mesele çözülmüştür.

YASAMA UZMANI A. HALUK KURNAZ – (3)’ü okumadık.

BAŞKAN – “Bu kanun kapsamında seçilen kurul ve komisyon üyeleri Türkiye Büyük Millet Meclisinin 26’ncı Yasama Döneminin birinci devresinin sonuna kadar görev yapar.” Belki bu geçiş maddesine bir madde şunu yazmamız gerekebilecek -çünkü yönetmelik de değil- geçiş hükmü olduğuna göre, vaktinizi aldık ama: “Kurullar ve –kurullar deyince hem etik kurulları olarak- komisyonun ilk toplantıları seçilen ve belirlenen üyelerin en yaşlısının çağırısıyla toplanır.”

ZEKERİYA BİRKAN (Bursa) – Meclis Başkanının çağırısıyla toplansın Başkanım.

BAŞKAN – Gerçi, hani müracaat olmayınca da toplanmasına gerek yok.

ZEKERİYA BİRKAN (Bursa) – Hayır, Meclis Başkanının çağırısıyla olsun çünkü Meclis Başkanına bu kanunda bayağı bir görev düşüyor.

BAŞKAN – Ama kurulları Meclis Başkanına veremeyiz.

ZEKERİYA BİRKAN (Bursa) – Yok, yok, toplantıları...

BAŞKAN – Yani, benim demek istediğim şu: Şimdi, partiler, etik kurulu üyelerini belirledi, Meclis Başkanlığına sundu. Yani, burada mevzuatta hüküm olmadığından, genel hükümlere göre, İç Tüzük hükümlerine göre başlar gelsin.

MUHARREM ERKEK (Çanakkale) – Başvuru olursa...

BAŞKAN – Evet, başvuru olursa Meclis Başkanı komisyonu faaliyete geçirir.

ABDURRAHMAN ÖZ (Aydın) – Diğer kurullar nasıl toplanıyorsa öyle toplansın çünkü bu da diğer kurullar gibi bir kurul.

BAŞKAN – Evet.

“Yayımlı tarihinde yürürlüğe girer. Başkan yürütür.”

Evet, şimdi, arkadaşlar, yaptığımız bu düzeltmeler...

MUHARREM ERKEK (Çanakkale) – “Bu kanun kapsamında” dediğimiz zaman hepsi giriyor içine.

BAŞKAN – Tabii, onları tanımladık, bir daha daha tanımlamaya gerek yok.

“Bu kurullar ve komisyon üyeleri...”

MUHARREM ERKEK (Çanakkale) – “Bu kanun kapsamında...”

BAŞKAN – “Kurullar ve komisyonlar...”

MUHARREM ERKEK (Çanakkale) – İlk hâli daha iyiydi, bozdunuz.

BAŞKAN – Nasıldı?

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Seçilen yok.

BAŞKAN – Hani, seçilmeyen de kurul var ya ondan dedim ben.

MUHARREM ERKEK (Çanakkale) – “Bu kanun kapsamında belirlenen kurul ve komisyon üyeleri...”

YASAMA UZMANI A. HALUK KURNAZ – Komisyon üyeleri belirlenmiyor, seçiliyor.

ZEKERİYA BİRKAN (Bursa) – Yahu, neyi anlattığımız belli yani geçici de madde, bir defa oluşacak...

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – “Kapsamındaki” diyelim ya, “kapsamındaki” evet, “seçilen”i boşver.

MURAT EMİR (Ankara) – Abi, “kapsamında” olur, “kapsamındaki” olmaz.

BAŞKAN – “...kurullar ve komisyon, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 26’ncı Yasama Döneminin birinci devresinin sonuna kadar görev yapar.”

ZEKERİYA BİRKAN (Bursa) – Sonuna kadar görev yapmıyor ya.

MUHARREM ERKEK (Çanakkale) – Bakın, bence en güzeli “Bu kanun kapsamında oluşan kurul ve komisyon üyeleri.”

MURAT EMİR (Ankara) – “Üyeler” olmaz çünkü burada kastedilen, komisyonun şahsiyeti. Zaten üye seçildiği anda komisyon teşekkül etmiş sayıldığı için komisyon ancak üyelerle var.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Anayasa

Tarih : 19/04/2016 Saat : Kayıt: Anayasa Stenograf : Uzman : Sayfa: 17

ABDURRAHMAN ÖZ (Aydın) – Dün bunu tartıştık, “üye” yazacaksın çünkü komisyon kanunla kuruldu, üyelerin görev süresi belirleniyor.

BAŞKAN – Şu yeterli değil mi arkadaşlar: “Bu madde kapsamında, kurullar ve komisyon üyeleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 26’ncı Yasama Döneminin birinci devresinin sonuna kadar görev yapar.” Evet, bunu dedik ya hani diğerlerine uyum sağlasın diye.

Peki, son cümlemiz şu: Üzerinde yaptığımız redaksiyon çalışmalarıyla beraber...

YASAMA UZMANI A. HALUK KURNAZ – Başkanım, “bu madde kapsamında” değil de “bu kanun kapsamında” demek sanki daha iyi.

MUHARREM ERKEK (Çanakkale) – Daha iyi tabii. “Bu kanun kapsamında oluşan veya oluşturulan...”

BAŞKAN – “Bu kanun kapsamında oluşturulan...” “Oluşturulan” deyince hem seçimi hem kurayı, hepsini kapsar.

MUHARREM ERKEK (Çanakkale) – Komisyon, “komisyonlar” yok.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – “Kurullar ve komisyon” değil de “kurul ve komisyon”, “Bu madde kapsamında oluşturulan kurul ve komisyon üyeleri...” “Kurullar” olmaz yani “kurul ve komisyon üyeleri”

YASAMA UZMANI A. HALUK KURNAZ – İki tane kurul olacak ya.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Tamam ama işte oluşturulan hepsine...

MUHARREM ERKEK (Çanakkale) – Üstadım, “bu madde” değil, “Bu kanun kapsamında oluşturulan...”

YASAMA UZMANI A. HALUK KURNAZ – Yok, geçici madde ya, geçici madde kapsamında...

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Hayır, madde kapsamında olmaz, “bu kanun” olacak; “bu madde” değil, “bu kanun”

BAŞKAN – Evet, evet, “bu madde” çünkü bu defa seçtiklerimizin dönemi birinci dönemin kalanını...

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – He, “bu madde” tamam, geçici madde kapsamında, tamam, tamam.

HAYDAR ALİ YILDIZ (İstanbul) – Arkadaşlar, geçiş hükmü ya, geçiş hükmü bir maddeyle düzenlendiği için...

YASAMA UZMANI A. HALUK KURNAZ – Sayın Başkanım, “oluşturulan” demeyeceğiz.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Siz teklif ettiniz ya “oluşturulan” diye.

YASAMA UZMANI A. HALUK KURNAZ – Yanlış söyledik. “Belirlenen” daha doğru yine.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – “Belirlenen” olsun.

BAŞKAN – “Belirlenen” diyelim.

Evet, çok değerli arkadaşlar, komisyon üyelerimiz, şimdi yapılan redaksiyon çalışmalarını birlikte tamamlamış olduk. Zaten bir önceki oturumda... Evet, yürürlük ve yürütme maddeleriyle beraber madde numarası belirtmiyorum, zira bu konuda dün başkanlığımıza verdiğiniz yetkiyle en son hâli yazıldığında atfı yapılan madde ve satır numaraları değişebilir ama esas şu anda alt komisyonumuzca belirlenmiştir. Hayırlı olsun.

YASAMA UZMANI A. HALUK KURNAZ – Kanun içerisindeki atıfları bir an önce hemen şimdi oturup yapacağız.

BAŞKAN – Daha sonra da çıktılarını hemen komisyon üyelerimize raporun eki olarak sunacağız. Katılamayan üyelerimiz de, Milliyetçi Hareket Partisi Temsilcimiz Mehmet Bey’e de vereceğiz, çünkü danışmanı burada bekliyor.

Çok teşekkür ederim.

MUHARREM ERKEK (Çanakkale) – Çok kısa bir değerlendirme yapayım lütfen.

BAŞKAN – Muharrem Erkek Bey, buyurun.

MUHARREM ERKEK (Çanakkale) – Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; öncelikle şunu arz etmek istiyorum: Evet, bugün redaktelerle ilgili konuları birlikte çalıştık, düzenledik ama bizim dün özellikle her maddeyle ilgili vurguladığımız hususlar, muhalefet şerhlerimiz, gördüğümüz, tespit ettiğimiz eksiklikler doğal olarak geçerlidir. Alt komisyonumuz, raporunu Anayasa Komisyonuna sunmadan önce biz görürsek çok mutlu oluruz, orada da...

BAŞKAN – Hemen ulaştıracağız, muhalefet gerekçelerini de...

MUHARREM ERKEK (Çanakkale) – Tabii ki, sunulmadan makul bir süre önce bize gelirse, biz de bir incelersek belki bizim de ekleyeceğimiz noktalar olabilir. Siyasi etik yasası, belirttiğimiz gibi, bizim zaten parti programımızda ve seçim bildirgemizde olan bir konuydu. Aslında çok geç kalınmış bir konu yani on dört yıllık bir tek başına iktidar döneminde çok daha önce çıkartılması hatta çok geniş zamanda üzerinde tartışılarak çıkartılması gereken bir yasaydı.

Biz amaç ve kapsam yönünden, şeffaflık yönünden endişelerimizi dün belirttik. Bunların karşılandığını düşünmüyoruz özellikle şeffaflık yönünden ciddi eksiklikler olduğunu, Komisyonun oluşumundaki eşitsizlik gibi, başka konular gibi ama her şeye rağmen, siyasi adı tabii, değişti, keşke değişmeseydi, siyasetin bütün unsurlarını kapsayan, bakanları, belediye başkanlarını, parti yöneticilerini, il genel meclislerini kapsayan bir yasa olsaydı. Temel anlamda böyle bir tasarının gelmiş olmasını desteklemekle birlikte eksikliklerimizi de hem Anayasa Komisyonunda hem de Mecliste paylaşacağız.

Ben çok teşekkür ediyorum çalışmadan dolayı herkese, sağ olun.

BAŞKAN – Ben de teşekkür ediyorum Sayın Muharrem Erkek Bey.

MURAT EMİR (Ankara) – Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; öncelikle keyifli bir alt komisyon çalışması olduğunu ifade etmek isterim, bütün arkadaşlara teşekkür ederim ancak aynı oranda verimli olduğunu söylememiz zor. Bu yasa tasarısıyla bize göre önemli bir fırsat kaçırılıyor. Çünkü bu kanunun gerekçesinde de dürüst yönetim, temiz siyaset, güven, şeffaflık gibi kavramları gördüğümüz

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Anayasa

Tarih : 19/04/2016 Saat :

Kayıt: Anayasa

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 18

zaman ve bunun da GRECO tavsiye kararları doğrultusunda ve Avrupa Birliği uyum sürecindeki kriterlerden biri olması dolayısıyla bizi heyecanlandırdı. Bu kavramların yaşama geçeceği ve Avrupa Birliği normlarına uygun bir yasa yapacağımız konusunda bir iyi niyet ve bir ümit taşıyorduk ama şu hâliyle bunun bu yasa tasarısının buna yakın dahi olmadığını üzülerək tespit etmek zorundayız.

Tabii ki belli temel olmasa bile ayrıntılara anlaştığımız ve oy birliğiyle geçirdiğimiz maddeler de oldu. Ancak, meselenin özüne bakarsanız bizim bu yasa tasarısına çok temel eleştirilerimiz var. Bizim en temel eleştirimiz buradaki yani son söyleyeceğimizi önce söyleyelim: Bu yasa tasarısı bizim hukuk dünyamızda ve dolayısıyla siyaset alanımızda herhangi bir yeniliğe işaret etmemektedir. Olan yenilik, Medis Başkanının iradesiyle ve iktidar partisinin ağırlıkla oluşacağı bir Komisyonla muhalefet milletvekillerinin etik konularda bir şekilde zorlanabileceği ve siyasi iradenin etkileyebileceği ve çoğunluğun muhalefet üzerinde bir baskı aracı, ona dönüşebilecek bir Komisyon ve işleyiş sürecinden bahsedebiliriz. Bunun dışında bir yenilik yok. Size tabii, bunu kısaca ayrıntılandırmama izin verin. Mesela, mal beyanı dendiği zaman mal beyanında bir yenilik yok. Ne deniyor? Mal beyanında 3628 sayılı Yasa'ya atıf var. 3628 sayılı Yasa zaten vardı. Dolayısıyla, mal beyanında toplumun asıl beklediği şeffaflıktı. Şeffaflık olmadığına göre, bir yenilik olmadığına göre bir yenilikten söz etmemiz mümkün değil.

Peki, hediye almada ne durum oldu? Biliyorsunuz, Avrupa Birliği normlarında da yine en çok önemli konu hediye alma, mal bildiriminden sonra. Hediye almayla ilgili bir sınır da koyamadık, bir kriter de koyamadık. Yine orada da 3628 sayılı Yasa'ya atıf var dış ülkelerden alınan hediyeler açısından. Dolayısıyla burada da bir yenilik söz konusu değil.

Komisyonun oluşumu dedik. Burada yine İç Tüzük 11'inci maddeye atıf var, o da iktidar partisine ve çoğunluk partisine Komisyonla ağırlıklı olma ve Komisyonu bir şekilde çalıştırma veya çalıştırmama yönünde bir avantaj sağlıyor. Hâlbuki bu Komisyonun bu şekilde oluşturulması uygun değildir. Bu en nihayetinde bir etik Komisyon olması dolayısıyla bir yasa yapıcı Komisyon olmaması dolayısıyla burada buna en azından eşit paylaşım etik ilkelerin yaşama geçirilmesi bakımından daha isabetli olurdu.

İşlemesi açısından da yine biraz önce ifade ettiğim gibi, kişinin ya ilgili milletvekilinin itirazı olacak ya da Medis Başkanı gerekli görecektir. Yani bir komisyon düşünün, o komisyon iktidar partisinin ağırlığıyla oluşmuş bir komisyon ama yine iktidar partisinin büyük ağırlığıyla seçilmiş olan Medis Başkanı oraya taşıyabiliyor ancak, dolayısıyla iki yönlü bir bu komisyonu çalışmaz hâle getirme veya iktidar partisinin siyasi iradesinin etkisine girme konusunda bu Komisyonu bağlıyor. Dolayısıyla bu Komisyon sadece muhalefet partilerine dönük bir komisyon olma özelliği taşıyacaktır maalesef öyle görünüyor.

Dolayısıyla, mesela 3069'u ilga ettik ama 3069'daki aynı maddeleri aldık, geri yerine koyduk. Yine, hadi, bunları yaptık, bunlar son derece eksik, neredeyse hiçbir yenilik getirmeyen uygulamalar, zaten vardı bunlar ama buna rağmen belki bir uyarı mekanizması işletilebilir diye düşünüyorduk ki orada da uyarı yapma hakkı ve yetkisi yine Komisyona bırakıldı ve bunun da yine kamuoyuyla paylaşılmasının önü kapatıldı. Dolayısıyla şu hâliyle bizim açımızdan, bizim ne siyasi alanımıza, ne de hukuk dünyamıza bir yenilik katacak bir yasa değil bu, şu hâliyle çok açık bir biçimde. Biz son maddede, işte, "altı ay koyalım" dedik ya, orada hatta bir de latife yaptık "Altı ay nasıl bekleyeceğiz etkisiz?" diye. Dolayısıyla, biz doksan yıllık cumhuriyet nasıl işlediyse bundan sonra da ciddi, doğru dürüst, gerçekten işleyecek bir etik yasası, Avrupa Birliği normlarına uygun bir etik yasası yapana kadar da herhâlde nasıl geldiysek öyle gideceğiz gibi görünüyor.

Çalışmalarınız için teşekkür ederim.

BAŞKAN – Evet, biz de teşekkür ederiz Murat Bey.

Arkadaşlardan söz almak isteyen...

ZEKERİYA BİRKAN (Bursa) – Ben.

BAŞKAN – Zekeriya Bey, buyurun.

ZEKERİYA BİRKAN (Bursa) – Öncelikle, Değerli Başkanım, çok değerli Komisyonumuzun milletvekili üyeleri ve bu yasa taslağının alt komisyon olarak hazırlanmasında emeği geçen bakanlıklarımızdan ve Medisimizden katılan değerli arkadaşlar; ben de hepinize teşekkür ediyorum.

Bayağı uzun bir toplantı yaptık. Gerçekten az önce Abdurrahman Bey tutanakları biraz okudu, aramızdaki espriler de tutanaklara geçmiş yani ben bu kadar detaylı tutulduğunu bilmiyordum. Ama, gerçekten birçok konuda ve hukuki olan konularda hemen hemen arkadaşlarımız, Komisyon üyeleri fikir beyan ettiler. Ben emek veren herkese teşekkür ediyorum.

Tabii, bizim milletvekilliği, bu milletin nefes borusu yani özellikle Medisimiz, Parlamentomuz arka arkaya yapılan seçimlerimiz ülkemizin, milletimizin nefes borusu. Dolayısıyla, milletvekilliğinin bağımsızlığını, konuşma ve kürsüdeki özgürlüğünü etkileyecek her tür çalışma çok dikkatli hazırlanması gereken çalışmalardır ama artık standartların olduğu bir dünyada yaşıyoruz yani standartlar olmadan ya da bazı şeyler belli olmadan da bu hâlimizle devam etmemiz mümkün değil. Avrupa Birliğiyle ilgili olarak ve dünyada birçok Parlamentoda çoğunda ilkeler şeklinde geçiyor çünkü etik, kanunla sınırlanabilen veya kanunla tanımlanması çok zor olan bir kavram ve etiğin karşılığını da ya da etikten sonraki ne uygulanması gerektiğini ya da yaptırımını aslında daha çok kamuoyu ve halkımız veriyor. Tabii, şeffaf bir dünyada yaşıyoruz yani hiçbir şeyin gizli kalmadığı, kalamadığı bir dünyada yaşıyoruz yani o anlamda da ben sadece tek başına bu kanun değil, aynı zamanda da bütün milletvekilleri olarak bu şeffaflığı da gözeterek her şeyimize dikkat etmemiz gerektiği kanaatindeyim. Ama yapmış olduğumuz bu kanunla bundan sonra -tüm milletvekillerimiz ki- ben bunun ilerleyen aşamalarda memurlarımıza, belediye başkanlarımıza ve birçok siyasetle uğraşan hatta ticaretle de uğraşana da -çünkü her şeyin de ilkesi ve standardı olması gerekiyor- teşmil olacağı kanaatindeyim. Bundan sonra her milletvekilimiz kurulların, komisyonun ve vermiş olduğu kararlar ve yıllar içinde hazırlanan etik rehberi de dikkate alınarak kendilerimize, hediye almamıza, görüşmelerimize,

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Anayasa

Tarih : 19/04/2016 Saat :

Kayıt: Anayasa

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 19

davranışlarımıza bu etik kurallar doğrultusunda daha çok düzen vereceğimiz kanaatindeyim. Belki bugün itibarıyla bu çok ete kemiğe henüz bürünmedi yani uygulaması yok ama ben on yıl sonra bu etik kanununun ülkemizde birçok konuda öncü olacağını ve iyi işleyeceği inancındayım. Tabii, bunun da işlemesi noktasında kurullar ve komisyonun kararlarının ve toplumun ve Meclisimizin buna göstereceği reaksiyonların etkili olacağını düşünüyorum. Hepimize hayırlı olmasını diliyorum.

Ben herkese de teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Peki, teşekkürler Sayın Birkan.

Buyurun Sayın Öz.

ABDURRAHMAN ÖZ (Aydın) – Sayın Başkanım, alt komisyonumuzun üyesi değerli milletvekili arkadaşlarım; öncelikle saygılarımı sunuyorum.

İki gündür yaptığımız bu çalışmalara destek veren hem yasama uzmanı arkadaşlarımıza, Anayasa Komisyonumuzda görevli olan yasama uzmanı arkadaşlarımıza, bakanlıklardan gelen, Başbakanlıktan gelen, Avrupa Birliği Bakanlığından ve Adalet Bakanlığından gelen ve bize teknik destek veren uzman arkadaşlarımıza da emekleri için çok teşekkür ediyorum, tutanak tutan arkadaşlarımıza da teşekkür etmek istiyorum.

Yirmi üç yıl önce Meclisimize ilk defa siyasi etikle ilgili bir çalışma sunulmuş, yirmi üç yıllık süre içerisinde on sekiz değişik teklif, bir tanesi İç Tüzük teklifi olmak üzere etikle ilgili bir kanun çalışması sunulmuş. Biliyorsunuz 24'üncü Dönemde 4 partinin birlikte hazırladığı bir teklif olmasına rağmen siyasi etikle ilgili bugüne kadar bu kadar somut adım atılmamış. Bizler bugün alt komisyon olarak ben inanıyorum ki hakikaten hepimizin içine sindiği bir çalışma yaptık ve alt komisyon çalışmaları sırasında bütün milletvekilleri, milletvekili arkadaşlarım -parti ayrımı gözetmeksizin- milletvekilliğinin haklarını da koruyacak şekilde, sorumluluklarını da belirleyecek özeni göstererek bu çalışmayı yaptık. Elimizdeki metnin, Anayasa Komisyonu çalışmalarında esas olmasını ve Genel Kurulda da inşallah çok büyük bir değişiklik yapmadan çıkacağına inandığımı ifade etmek istiyorum. Hakikaten büyük bir özveriyle çalışıldı ve çıkacak kanunun da Türk siyasi hayatına hayırlı olmasını diliyorum.

Ben emeği geçen herkese tekrar çok teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Evet, Sayın Öz, teşekkür ediyorum.

Sayın Akbaşoğlu, buyurun.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Sayın Başkanım, çok değerli arkadaşlarım, değerli hazırun; ben de bu çalışmaların hayırlara vesile olmasını diliyorum. Hakikaten iki gün yoğun bir çalışma geçirdik ve Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeliği etik kanunu teklifini Sayın Ayhan Sefer Üstün Bey'in arkadaşlarıyla beraber kanun teklifini etraflıca ele aldık ve hakikaten bayağı zenginleştirdik ve yepyeni bir kanun teklifini alt komisyon olarak ortaya çıkardık. Bu vesileyle emeği geçen herkese ben de teşekkürlerimi sunuyorum.

Tabii, bu yeni yasa yeni birtakım yenilikler getiriyor, siyasi parti etik kurullarını oluşturuyor kanunla. Efendim, herhangi bir grubu bulunmayan siyasi partiler ve bağımsızlarla ilgili de bir karma etik kurulu, yeni bir oluşum meydana getiriyor ve bu kurulların ön inceleme âdeta yapacağı bir sistemle daha sonra itirazen daimî bir etik komisyonu oluşturuluyor ilk defa. Dolayısıyla var olan komisyonlara bir yenisi ilave ediliyor, dolayısıyla baştan sona aslında bir yenilik ile karşı karşıyayız. Bu vesileyle hakikaten adalet, eşitlik, dürüstlük, objektiflik, açıklık, şeffaflık, erişilebilirlik gibi temel etik davranış ilkelerini bir kanun maddesi olarak burada dercetmişiz, dolayısıyla bu kanun maddeleri de uygulanmak üzere malum buraya dercedilmiş. Bu, Meclisimizden irade gördüğü takdirde de yürürlüğe girecek ve bu kanun hayata geçirilecek, uygulanacak ve birtakım yaptırımları da beraberinde getirerek uyarı kararıyla ve ikaz edildiği hâlde bağdaşmayan iş ve görevleri yerine getiren milletvekillerinin hatta milletvekilliğinin sona ermesine vesile olabilecek bir teklifi içinde barındıran, bir düzenlemeyi içinde barındıran bir yenilik, bir kanun teklifi. Dolayısıyla bu yönüyle de hakikaten takdire şayan.

Bir de şunu ifade ederek, kanunun olmaması o işlerin uygulanmamasını gerektirmiyor, beraberinde böyle bir postülayı, böyle bir ön yargıyı kabul etmemek gerekir çünkü doksan yıllık cumhuriyet hayatımızda etik kanununun olmaması veya İngiltere'de yazılı hukuk kurullarının olmaması, ona ilişkin ahlaki ilkelerin geçersiz kılındığı anlamına herhâlde gelmeyecektir. Bunu hepimiz maşerî vicdanımızda, tecrübemizde ve genel bilgimizde bunu teslim etmek durumundayız.

Bununla beraber bu konuda çeşitli... Biraz evvel değerli arkadaşımızın ifade ettiği, kendilerinin de söylediğine göre yirmi üç yıllık bir serencam sonuçta şu anda bizim de yoğun bir çalışmamızla burada bulunan bütün üyelerin ve hatta bazı bürokrat arkadaşlarımızın da yerinde değerlendirmeleri ve katkılarıyla bir metin vücuda geldi. Dolayısıyla ete kemiğe büründü, üst komisyon da bu görüşülüp oradan Genel Kurula intikaliyle inşallah bu konuda etik kanunu yasalaşmış olacak, teklif yasalaşmış olacak. Bunun üzerine tabii üst Komisyon da, Anayasa Komisyonu da, asıl Komisyon da, esas Komisyon da hep beraber gene tabii görüş ve düşüncelerimizi beraberce paylaşacağız.

Bununla beraber bu teklifin yeni bir teklif olduğunu, yeni birtakım kurullar oluşturduğunu, ilkeleri etraflıca belirlediğini ve bunu yaptırımlara da bağladığını ve bu teklifin oluşmasında ve buradaki mantalitede de GRECO ilkelerinin mutlaka nazarıdikkate alındığını ama sadece bununla da yetinilmeyip kendi millî, yerli efendim bize ait olan düşüncelerle beraber bütün evrensel yaklaşımı, bütün dünyayı takip eden insanlar olarak her türlü hayra, iyiliğe, güzelliğe yönelik şeyi de kendi süzgecimizden geçirmek suretiyle burada metne dâhil ettiğimiz hatırlatmak isterim.

Bu vesileyle Başkanından, buradaki efendim stenograflara ve diğer bürokrat arkadaşlara, tutanak tutan, emeği geçen bütün arkadaşlarımıza hepsine ayrı ayrı teşekkür ediyorum efendim, sağ olun diyorum.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Anayasa

Tarih : 19/04/2016 Saat : Kayıt: Anayasa Stenograf : Uzman : Sayfa: 20

BAŞKAN – Evet, teşekkür ediyorum Sayın Akbaşıoğlu.

Buyurun.

HAYDAR ALİ YILDIZ (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli arkadaşlar, bugün 19 Nisan, tarihi bir gün, Sayın Kurucu Genel Başkanımız, Liderimiz Recep Tayyip Erdoğan'ın çocukluğundan itibaren, gençliğinden itibaren “Siyasette siyasetçinin sığınacağı yegâne liman ahlaktır.” sözünden hareketle bir siyasi geleneği temsil eden AK PARTİ kadrolarının ve bugün AK PARTİ'nin parti olarak, Mecliste grubu bulunan iktidar partisi olarak tarihi bir günüdür. Çünkü, hiçbir ülkede, aşağı yukarı bir ülke hariç, Parlamento kararı haricinde bir yasal düzenleme olmamasına rağmen, AK PARTİ olarak bizler gerek Başbakanımızın, Sayın Ahmet Davutoğlu'nun seçim beyannamelerinde gerekse Hükümet eylem planımızda Siyasi Etik Kanunu'yla ilgili taahhüdümüzü yerine getirmiş olmanın alt komisyon olarak önemli bir adımı atmış oluyoruz, hayırlı olsun inşallah. Ve inanıyorum ki Meclis Anayasa Komisyonumuzda ve Meclis Genel Kurulunda mesele yine müzakere edilecek ve inşallah arzu ettiğimiz bir kanun teklifi yasalaşmış olacaktır.

Bu vesileyle siyaseti ahlakla beraber bugüne kadar yürütmüş olan AK PARTİ kadroları ve onun AK PARTİ Millet Meclisi grubu, bundan sonra da en güzel bir şekilde bu kanunun yükümlülüklerini yerine getirecektir. Dolayısıyla, Türkiye Büyük Millet Meclisi Üyeliği Etik Kanunu Teklifi'nin alt komisyon çalışmalarının hayırlara vesile olmasını diliyorum, emeği geçen siz değerli Başkana, milletvekili arkadaşlarıma, bütün teknik ekibe ve bürokrat arkadaşlara da ayrı ayrı teşekkür ediyorum, hayırlara vesile olsun inşallah.

BAŞKAN – Evet, teşekkür ediyorum.

Ben de alt komisyon toplantımızı kapatmadan önce, birlikte bir kısım maddelerini oy birliğiyle, bir kısmını da oy çokluğuyla kabul ettiğimiz Türkiye Büyük Millet Meclisi Üyeliği Etik Kanun Teklifi'nin öncelikle kanunlaşması noktasında birlikte ilk adımı atmaktan mutlu olduğumu ifade etmek isterim. Gerçekten, çok değerli üyelerimizin ayrı ayrı ifade ettikleri gibi, ahlak ve etik konusu kanunla düzenlenemeyecek kadar vicdanları, zihinleri, zihniyeti ilgilendiren bir konu. Bu nedenle de az önce Haydar Ali Bey'in de ifade ettiği gibi, hep etikten bahsedilmiş ama kimi Parlamento kararlarıyla kimi Meclislerinin, kongrelerinin, grubu bulunan siyasi partilerinin ortak deklarasyonlarıyla ilkeler belirlenmeye çalışılmış... Şu anda bizim de tespit edebildiğimiz bizden önce bir ülke sadece kanunla etik davranış kurallarını belirlemiş, eğer alt komisyonumuzda benimsenen bu teklif yasalaştığı takdirde de kanunla bu konuyu düzenlemiş 2'nci ülke olacağız. Tabii, bu kanunun, en azından bizim alt komisyonda değişikliklerle kabul ettiğimiz teklifin en mükemmel olduğunu iddia edemeyiz. İnsanların yaptığı her türlü kurallar zaman içinde gelişerek iyiye doğru yeni adımlar da atılabilir ama en mükemmel yakalayamazsak mükemmel olanı veya iyi olanı yapmama gibi bir yanlışlığa da düşmemek gerekiyor. Bu noktada, gerçekten hem AK PARTİ olarak bizim hedeflerimiz arasında, eylem planımız arasında bulunması, diğer taraftan -burada muhalefet olarak özellikle baştan sona tam olarak toplantımızı takip eden- Cumhuriyet Halk Partisinin de, kendilerinin de ifade ettiği gibi, parti programlarında bulunan bir konu olması nedeniyle bazı konularda görüş ayrılıkları olsa da olumlu bir çalışmayla bu alt komisyon çalışmasını neticelendirmiş olduk.

Gelinen bu noktada, çok değerli alt komisyon üyesi milletvekili arkadaşlarıma ve kayıtları tutan, ses kaydını, raporları tutan diğer bürokrat arkadaşlarımıza, emeği geçen herkese bu noktada ben de teşekkür ediyorum, hepsi sağ olsunlar, var olsunlar, daha güzel çalışmaları birlikte yapabiliriz diye de ümitlerimi ifade etmek istiyorum.

Bir de şunu ifade edeyim: Kabul ettiğimiz metnin hemen çıktıları alınarak milletvekili arkadaşlarımıza birkaç dakika içinde verilecektir çünkü muhalefetteki arkadaşlarımız muhalefet şerhlerini yazmak için metni ellerinde bulundurmaları gerekir. Metni hemen vereceğimize göre, bu konuda da önümüzdeki haftaya görüşülme planlandığı için Anayasa Komisyonumuzda bir an önce görüşülmesi planlanmaktadır. Biz, muhalefet şerhi yazacak arkadaşlarımızın yarın saat 10.00'a kadar muhalefet şerhlerini bize vermelerini de isticram ediyoruz.

MUHARREM ERKEK (Çanakkale) – Rapor ne zaman hazırlanır, alt komisyon raporu?

YASAMA UZMANI A. HALUK KURNAZ – Sabah 9.00'a yetiştirmeye çalışacağız?

MUHARREM ERKEK (Çanakkale) – Önce raporu bir görelim, öyle hazırlayalım.

BAŞKAN – Ama metni hemen veriyoruz, sizin gerekçeli olarak yazmanız için metni hemen veriyoruz.

MUHARREM ERKEK (Çanakkale) – Değerli Başkanım, bundan sonraki alt komisyon çalışmalarımızda böyle kan şekerimizin dengelenmesi için arada bir simit...

BAŞKAN – Bu, ilk tecrübe olduğu için...

MURAT EMİR (Ankara) – Tabii, tabii, alt komisyon raporuna da itiraz edebiliriz, hepsini görmemiz lazım. Ya, bu kadar yani dün gece çalıştık Başkanım...

BAŞKAN – Bak, Abdurrahman Bey, bu suç senin, bugün Aydın'ın incirleri gelmedi, şekerler düştü.

MURAT EMİR (Ankara) – Yani, bu kadar sıkıştırmayın.

MUHARREM ERKEK (Çanakkale) – Şöyle yapalım: Biz toplantıya da çok geç kaldık, bizim beşte de bir toplantımız var.

MURAT EMİR (Ankara) – Evet, bir on beş dakika geçtik.

MUHARREM ERKEK (Çanakkale) – Alt komisyon raporunu da bize gönderin, biz hemen hazırlarız.

MURAT EMİR (Ankara) – Hemen derken, en az yirmi dört saat.

BAŞKAN – Yarın saat on iki diyelim. “Yirmi dört” saat diyorsunuz da, üç saatini, dört saatini...

MURAT EMİR (Ankara) – Ama, şimdi raporları almadan, raporu incelemeden itiraz edip etmeyeceğimizi...

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Anayasa

Tarih : 19/04/2016 Saat : Kayıt: Anayasa Stenograf : Uzman : Sayfa: 21

BAŞKAN – Yok, yok sizin söylediğiniz saatten üç saat rica ediyorum, geriye saat on ikide... Yirmi dört saat dediniz ya, ben de diyorum ki saat on iki.

MURAT EMİR (Ankara) – Hayır, raporu aldıktan sonra yirmi dört saat. Şimdi, raporu alacağız, inceleyeceğiz.

BAŞKAN – Şu anda metni veriyoruz.

ZEKERİYA BİRKAN (Bursa) – Metni hemen veriyoruz, “Raporu da biz hazırlarız.” dedi arkadaşlar.

MURAT EMİR (Ankara) – Yarın sabaha verecekler.

ZEKERİYA BİRKAN (Bursa) – Yarına kalmaz.

BAŞKAN – Bugün sunalım, yarın arkadaşlarımız 12.00’ye kadar bize muhalefetleri versinler.

Bir konuyu daha, kayıtlara geçsin...

MUHARREM ERKEK (Çanakkale) – Sayın Başkan, öğlen 12.00’ye kadar vermemiz mümkün değil ama.

BAŞKAN – Raporu bugün sunuyoruz.

MUHARREM ERKEK (Çanakkale) – Raporu inceleyeceğiz.

BAŞKAN – Metni şimdi veriyoruz.

MUHARREM ERKEK (Çanakkale) – Hemen verin metni.

BAŞKAN – Beş dakika içinde metin hazır.

MURAT EMİR (Ankara) – Ya, metni anladım, metin zaten elimizde.

MUHARREM ERKEK (Çanakkale) – Metin elimizde, rapor önemli.

MURAT EMİR (Ankara) – Yani, rapor olmadan, raporun nerelerine, hangi hususlara itiraz edeceğimizi... Ya, bu Meclis, bu Komisyon doğru dürüst çalışsın, izin verin yani bunlar tarihe not düşecek.

BAŞKAN – Siz yarın 13.00’ mü diyorsunuz?

MURAT EMİR (Ankara) – Öyle düşünüyoruz.

BAŞKAN – Tamam, sizin teklifinizi kabul ettik.

MURAT EMİR (Ankara) – Rapor bize ulaştıktan sonra yirmi dört saat sonra biz nerede, kaç saat dersiniz oradayız.

ZEKERİYA BİRKAN (Bursa) – Başkanım, benim önerim şöyle olsun...

BAŞKAN – Efendim, unutuyorum, bir saniye özür dilerim...

MURAT EMİR (Ankara) – Dokunulmazlık fevlekeleri geliyorsa acele edelim, gelmiyorsa bekleyelim.

BAŞKAN – Şimdi, kayıtlara tekrar geçsin diye söylüyorum, madde numaralarında dikkat ederseniz bir değişiklik oldu ve bir önceki madde problem olmasın diye atıfları düzenleme konusunda Başkanlığımıza dün yaptığınız gibi yetki vermenizi talep ettik.

ZEKERİYA BİRKAN (Bursa) – Verdik.

BAŞKAN – Redaksiyon ve atıf yetkisi için teşekkür ediyorum.

MUHARREM ERKEK (Çanakkale) – Biz size yetkiyi veriyoruz, siz de makul bir zaman, iyi çalışması için, muhalefet şerhi önemli çünkü.

ZEKERİYA BİRKAN (Bursa) – Başkanım, şimdi makul zaman şu: Bugün hem metin zaten veriliyor, ellerinde de var bir sureti. Raporu da hazırlıyor sekreterlik, komisyon, çalışan arkadaşlar. Siz 10.00 dediniz, sonra 12.00’ye çıktınız, arkadaşlar yirmi dört saat diyor, şimdi saati bir buçukta noktalayalım ya da ikide.

MURAT EMİR (Ankara) – Yani, buna ne deniyor biliyor musunuz? Babasının bostanından bağ bağışlamak deniyor Türkçede. Böyle bir şey yok, bak, bu değil ya yapmayın. Ya, bir komisyon raporunu verin, doğru dürüst üzerinde bir şey açalım, üç saatle, beş saatle olmaz ya.

ZEKERİYA BİRKAN (Bursa) – Sizin şerhleriniz de belli, tutanaklarda da var zaten. Tek tek madde belirlediniz zaten ya.

BAŞKAN – Murat Bey, zaten çok detaylı, çok güzel gerekçeler ifade ettiniz, onların sadece alınıp buraya monte edilmesi var, gerekçelerde gördüm kadarıyla.

HAYDAR ALİ YILDIZ (İstanbul) – Anayasa Komisyonu perşembe günü toplanacak, hakikaten yarın öğlene kadar siz de raporu hazırlarsınız ve Anayasa Komisyonuna...

MURAT EMİR (Ankara) – Akşam altı uygun olur mu?

MUHARREM ERKEK (Çanakkale) – Sabah rapor gelsin.

MURAT EMİR (Ankara) – Sabah rapor gelsin, akşam altı...

BAŞKAN – Yok, yok, bu akşam gelecek size rapor.

HAYDAR ALİ YILDIZ (İstanbul) – Tamam, yarın sabah 9.00’da rapor sizde.

ZEKERİYA BİRKAN (Bursa) – Yani Başkanım, perşembe günü Anayasa Komisyonuna yetişecek şekilde yarın çözümleniyor bu iş.

BAŞKAN – Şimdi, saati mutlaka belirlememiz lazım.

ZEKERİYA BİRKAN (Bursa) – Tamam belirleyelim saati. Saat dört, beş iyi mi?

MUHARREM ERKEK (Çanakkale) – Tamam, perşembe günü toplanıyor, yarın akşam 18.00.

YASAMA UZMANI A. HALUK KURNAZ – Ama nasıl dağıtacağız üyelere sonra?

BAŞKAN – Şimdi, üyelere dağıtmak için...

MUHARREM ERKEK (Çanakkale) – E postayla dağıtırsınız.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Anayasa

Tarih : 19/04/2016 Saat : Kayıt: Anayasa Stenograf : Uzman : Sayfa: 22

ZEKERİYA BİRKAN (Bursa) - Elden tebliğ alırız ya.
BAŞKAN – Bugünkü toplanma saatimize, en geç siz yetiştirirsiniz Muharrem Bey. Saat 15.00...
ZEKERİYA BİRKAN (Bursa) - Muharrem Bey, çünkü Mecliste yoklama var ya.
MUHARREM ERKEK (Çanakkale) – Perşembe günü komisyon ne zaman toplanacak?
YASAMA UZMANI A. HALUK KURNAZ – Saat 11.00 gibi planlanıyor.
MUHARREM ERKEK (Çanakkale) – 11.00 olmasın lütfen. 10.30’da kapalı grup toplantımız var.
MURAT EMİR (Ankara) – Genel Başkan konuşacak.
MUHARREM ERKEK (Çanakkale) – Kapalı grup toplantımız var 10.30’da.
ZEKERİYA BİRKAN (Bursa) - Onun için bir beyanda bulunursanız.
YASAMA UZMANI A. HALUK KURNAZ – Kaç gibi olsun?
MUHARREM ERKEK (Çanakkale) – Uzun da sürebilir, birden sonra olsun, öğleden sonra olsun, iki olsun.
YASAMA UZMANI A. HALUK KURNAZ – Bir, iyi mi?
MUHARREM ERKEK (Çanakkale) – İki olsun, daha iyi olur.
YASAMA UZMANI A. HALUK KURNAZ – İki de Meclis açılıyor.
MUHARREM ERKEK (Çanakkale) – Perşembe iki...
ZEKERİYA BİRKAN (Bursa) - Perşembe iki, saat üçte de toplanıyoruz şeyler geliyor, üçten sonra da siz artık...
YASAMA UZMANI A. HALUK KURNAZ – Tabii, yani bizim hızlıca yapmamız lazım.
BAŞKAN – Tamam, yarın 15.00’te muhalefet şerhleri geliyor, çok teşekkür ediyoruz arkadaşlar.
Böylece oturumu kapatıyorum.

Kapanma Saati: 17.22

